

รายงานวิจัย

วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้ง
คณะเกษตรเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

Analyzing Necessities and Preferences for Yala Rajabhat University set up
Agriculture Faculty to meet with Developing Southern Border Provinces

โดย

วิไลวัลย์ แก้วตาทิพย์

พรสวรรค์ เพชรรัตน์

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2557

คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การจัดตั้งส่วนราชการในสถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นต้องวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นทิศทางการพัฒนาและศักยภาพของสถาบันการศึกษานั้น ๆ จึงทำการวิจัยเพื่อศึกษาทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ประเมินระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การศึกษาเชิงปริมาณเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 458 คน โดยการสอบถาม ส่วนเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลจำนวน 5 คน ข้อมูลเชิงปริมาณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์โดยการทดสอบไคสแควร์ ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์จัดหมวดหมู่แยกประเด็น

ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ระดับความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาผู้ตอบเกินร้อยละ 80.00 มีความเห็นว่ามีมีความจำเป็น ภายใต้สภาพที่เกี่ยวข้องคือ 1) ภูมิศาสตร์ทางกายภาพชีวภาพของสามจังหวัดชายแดนใต้สอดคล้องกับการเกษตร ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าใช่ เกินร้อยละ 90.00 จำนวน 10 ประเด็น จากจำนวนประเด็นทั้งหมด 11 ประเด็น 2) การเกษตรเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของสามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าใช่ เกินร้อยละ 90.00 จำนวน 6 ประเด็น จากจำนวนประเด็นทั้งหมด 9 ประเด็น 3) การเกษตรเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าใช่ เกินร้อยละ 90.00 จำนวน 12 ประเด็น จากจำนวนประเด็นทั้งหมด 13 ประเด็น และ 4) เหตุผลความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้ตอบมีความคิดเห็นว่าใช่ เกินร้อยละ 90.00 ทุกประเด็น จากจำนวนประเด็นทั้งหมด 10 ประเด็น การประเมินระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรผลปรากฏว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ 84.93 มีระดับความต้องการมากถึงมากที่สุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร ความสัมพันธ์รายประเด็นแต่ละด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า หากมีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสืบเนื่องจาก การขยายตัวของภาคส่วนราชการ นโยบายหนึ่งจังหวัดหนึ่งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเพื่อนบ้านต้องการเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านการเกษตร สนับสนุนการขับเคลื่อนศาสตร์เฉพาะทาง การผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการให้กับท้องถิ่น มหาวิทยาลัยกลุ่มราชภัฏภาคใต้หลายแห่งได้พัฒนาเป็นคณะเกษตรแล้ว ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านการเกษตร มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ การมีศูนย์อำนวยการ

บริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) อยู่ในพื้นที่ การขยายโครงสร้างภายใต้ความไม่พร้อม ความพร้อมของพื้นที่ที่วิทยาเขตแม่ลาน ความพร้อมของจำนวนบุคลากร การขยายหลักสูตรสู่ระดับบัณฑิตศึกษา การนำเข้าสินค้าที่เป็นผลผลิตจากการเกษตรของพื้นที่สามจังหวัดในปัจจุบัน ส่วนความเป็นไปได้ยากในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อาจเนื่องมาจาก บัณฑิตที่ผลิตออกสู่สังคม จากอดีตจนกระทั่งปัจจุบันไม่เป็นที่ประจักษ์ของสังคม ประชาชนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเกษตร ปัจจุบันเยาวชนไม่สนใจการทำการเกษตร มหาวิทยาลัยอยู่ในการกำกับของรัฐบาล การขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ ไม่ได้กำหนดแผนการขยายหน่วยงาน ภายในสถาบันอุดมศึกษาในราชกิจจานุเบกษา และเอกสารสิทธิพื้นที่อำเภอแม่ลานไม่ได้เป็นของมหาวิทยาลัย

Abstract

To set up a part of government inside a higher education institute must analyzed reason, neediness, developed direction, and potentiality of that institute. Therefore, research for study necessary directions of setting-up agricultural faculty of Yala Rajabhat University (YRU); evaluation of desire for setting-up agricultural faculty; and analysis of correlation between necessary directions and desire level were importance. This research methodology was mixed research both quantity and quality. The quantity study gathered data with 458 samples by inquiry while the quality study was interview 5 samples. The frequency, percentage, and chi-square were using analysis quantity data another grouping and separate issues were quality data.

The discovery of quantity study was the respondents over 80.00 percent thought that YRU necessary to set up agricultural faculty. It was under these condition: 1) the biological-physical geography of Yala, Pattani, and Narathiwat which the respondents over 90.00 percent answered yes 10 lists from all 11 lists; 2) the agriculture related with economic of three southern provinces that the respondents over 90.00 percent answered yes 6 lists from all 9 lists; 3) the agriculture related with life way of people in three southern provinces that the respondents over 90.00 percent answered yes 12 lists from all 13 lists; and 4) reason and neediness for setting-up agricultural faculty of YRU that the respondents over 90.00 percent answered yes all of list. The evaluation of desire level for setting-up agricultural faculty of YRU found that 84.93 of respondents had desire level much to most. The correlated analysis between necessary directions and desire level was highly significant at 0.01.

The result of quality study was setting - up agricultural faculty of YRU could be possible and impossible. The possible cases were: 1) the expansion of the government, 2) the policy of one province on university, 3) neighbor universities wants to be net work in agricultural learning-teaching, 4) to propel specialization, 5) to build graduates and academic services for the local, 6) many Rajabhat University in southern group already have agriculture faculty, 7) administrators wish importance to agriculture, 8) the area have Southern Border Provinces Administrative Center, 9) to expand under unreadiness, 10) the availability of personnel, 11) to expand graduate programs, and 11) to import of agricultural goods of three southern provinces nowadays. The impossible cases were: 1) graduates for communities from

past to today still don't manifest, 2) people don't understand and don't watch importance of agriculture, 3) the present, youth don't interest agriculture, 4) university is under the government, 4) lack of budget for management, 5) administrators don't give priority, 6) no set plan expand organization inside institute, and 7) university haven't land tenure document at Maelan.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
Abstract	(2)
สารบัญ	(5)
สารบัญตาราง	(7)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีและความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการ	4
2.2 โครงสร้างการบริหารงานภาครัฐ	14
2.3 โครงสร้างการบริหารงานระดับคณะสถาบันอุดมศึกษา	16
2.4 ส่วนราชการและส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษา	17
2.5 บทบาทหน้าที่ของคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา	19
2.6 ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา	20
2.7 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาและภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร	23
2.8 บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 การศึกษาเชิงปริมาณ	37
3.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ	40
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ	41
4.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ	57
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	62
5.2 อภิปรายผล	65
5.3 ข้อเสนอแนะ	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	70
ภาคผนวก 1 แบบสอบถาม	72
ภาคผนวก 2 การตรวจและวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา	77
ภาคผนวก 3 รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	87
ภาคผนวก 4 แบบสัมภาษณ์	89
ภาคผนวก 5 หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยและคำสั่งไปราชการ เพื่อเก็บข้อมูล	91
ภาคผนวก 6 ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ข้อมูลเขตการปกครองและพื้นที่	27
2.2 ข้อมูลการประมงของจังหวัดนราธิวาส ปี 2555	35
3.1 แสงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	33
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งตามเพศ	41
4.2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งตามอายุ	41
4.3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งตามสถานภาพ	42
4.4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งตามจังหวัดที่กำลังศึกษาหรือทำงาน	43
4.5 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามด้านภูมิศาสตร์กายภาพ และชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส	43
4.6 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านเศรษฐกิจ ภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส	44
4.7 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านการเกษตร กับวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส	46
4.8 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านการจัดตั้ง คณะเกษตรกรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	47
4.9 ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกรของผู้ตอบแบบ- สอบถาม	48
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิศาสตร์กายและชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส กับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกร	49
4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับ ความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกร	51
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและ นราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกร	53
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดตั้งคณะเกษตรกรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจังหวัด ยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้ง คณะเกษตรกร	55

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์	5
2.2	ระบบการจำแนกประเภทความต้องการของแอลเดอเฟอร์	7
2.3	เปรียบเทียบลักษณะของคน ของ McGregor	10
2.4	แสดงโครงสร้างการบริหารงาน	14
2.5	โครงสร้างสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	14
2.6	แสดงโครงสร้างการบริหารงาน	15
2.7	แผนผังโครงสร้างการบริหารงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	16
2.8	แสดงโครงสร้างการบริหารงานคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	16
2.9	แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	17
2.10	ขั้นตอนการเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ระดับคณะ/เทียบเท่ามหาวิทยาลัยรวม	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีป่าเขา ต้นไม้ มีพืชสัตว์นานาพันธุ์ มีพื้นที่ของจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสติดทะเลฝั่งอ่าวไทย สภาพความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าวจังหวัดชายแดนใต้จึงเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการทำการเกษตรเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชทั้งพืชล้มลุกระยะสั้นและพืชยืนต้น การเลี้ยงสัตว์ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ การบริการทางด้านการเกษตร หรือ แม้แต่ธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการเกษตร ข้อมูลปี 2557 พบว่าสามจังหวัดชายแดนใต้มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร 247,090 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 329,255 ครัวเรือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนใต้ (ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร, 2557; การสำรวจข้อมูลสำมะโนประชากรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้, 2014) โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับการผลิตภาคการเกษตรเป็นหลัก โดยพื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมดของสามจังหวัด ร้อยละ 72 เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา ร้อยละ 14 เป็นพื้นที่ทำนาปลูกข้าว และร้อยละ 14 เป็นพื้นที่ปลูกผลไม้ (วิไลวัลย์ อินทรไชยมาศ, 2556)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาดำเนินงานขับเคลื่อนองค์กรภายใต้ปรัชญา “การเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น ด้วยกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้บนพื้นฐานการบูรณาการศาสตร์สากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น” ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านการเกษตรซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ให้มีคุณภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งและเป็นบทบาทโดยตรงของมหาวิทยาลัย แต่อย่างไรก็ตามจากการทบทวนโครงสร้างหรือการจัดตั้งหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 ได้เปิดรับผู้เรียนสาขาเกษตรกรรม โครงสร้างสร้างหน่วยงานขณะนั้นเป็นเพียงหมวดวิชาเกษตรกรรม สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเท่านั้น ต่อมามีการเปลี่ยนหมวดวิชาเกษตรศาสตร์เป็นภาควิชาเกษตรศาสตร์ และในปี พ.ศ. 2544 นับตั้งแต่ก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูรวมเป็นระยะเวลา 67 ปี จึงได้จัดตั้งเป็นโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรตามนโยบายการบริหารงานในขณะนั้น แต่หลังจากนั้นเพียง 4 ปี ในปี พ.ศ. 2548 สถาบันราชภัฏยะลาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตามประกาศกฎกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรจึงได้ยุบเป็นภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรเช่นเดิม อยู่ในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือปัจจุบันคือคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบริบทท้องถิ่นภาคใต้โดยรวมการเกษตรยังมีความสำคัญ อีกทั้งรัฐบาลได้กำหนดให้สามจังหวัดคือ ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รวิวรรณ ขำพล, 2552) ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาคการเกษตรของสามจังหวัดได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อพิจารณาการจัดหน่วยงานภายในเพื่อการบริหารตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยยังไม่ปรับโครงสร้างองค์กรหรือพัฒนาหน่วยงานภายในทางด้านการเกษตรที่เหมาะสมในการบริหารให้ต้องสนองต่อบริบทและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ดังนั้นการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการในการจัดตั้งคณะเกษตรเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ จึงเป็นงานวิจัยที่สำคัญ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญในการประกอบการพิจารณาการตัดสินใจ การกำหนดนโยบายและแผนงานการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานทางการเกษตรในระดับคณะ สำหรับการบริหารงานภายในมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดท้องถิ่นชายแดนใต้

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.2.1 ศึกษาทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

1.2.2 ประเมินระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

1.2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ทิศทางความจำเป็นและความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) สามจังหวัดในยะลา ปัตตานี นราธิวาส ได้แก่ นักศึกษาที่เรียนสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ผู้ปกครอง นักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระหรืองานส่วนตัวทางด้านการเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส และศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1.3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

- 1) ตัวแปรอิสระ: ข้อมูลสภาพพื้นฐาน และทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตร
- 2) ตัวแปรตาม: ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

1.3.4 ผู้ให้ความคิดเห็นในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจากสถาบันการศึกษา 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาขยายโครงสร้างหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

1.4.2 เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในการบริหารงานพัฒนาส่งเสริมภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

1.4.3 ผลการวิจัยเป็นแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ทิศทาง หมายถึง แนวโน้มหรือโอกาสที่จะเป็นไปได้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานระดับคณะที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางสาขาเกษตร

ความจำเป็น หมายถึง เป็นสิ่งที่ต้องการมาก อยากเห็น อยากให้เกิด อยากมี ซึ่งถ้าสิ่งนั้นมีหรือเกิดขึ้นจะสามารถตอบสนองอรรถประโยชน์ได้

ระดับความต้องการ หมายถึง การกำหนดเกณฑ์โดยประมาณเป็น 5 ระดับได้แก่

- 1 คือ มีระดับความต้องการน้อยมาก
- 2 คือ มีระดับความต้องการน้อย
- 3 คือ มีระดับความต้องการปานกลาง
- 4 คือ มีระดับความต้องการมาก
- 5 คือ มีระดับความต้องการมากที่สุด

ตอบสนองการพัฒนา หมายถึง การจัดหา หรือ จัดการ หรือจัดให้มีอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการนั้น และหากได้มีการจัดให้มีในสิ่งนั้น ๆ แล้ว จะเกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชนโดยรวม

การจัดตั้งคณะ หมายถึง การพัฒนาภาควิชาให้เป็นส่วนราชการหรือส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องการวิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ได้ประมวลสาระแบ่งออกเป็น 7 ประเด็นหลักดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีและความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการ
 - 2.1.1 คำจำกัดความของความจำเป็นและความต้องการ
 - 2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 2.1.3 แนวคิดทฤษฎีความจำเป็นเพื่อการพัฒนา
 - 2.1.4 การวิเคราะห์ความต้องการ
- 2.2 โครงสร้างการบริหารภาครัฐ
- 2.3 โครงสร้างการบริหารงานระดับคณะในสถาบันอุดมศึกษา
- 2.4 ส่วนราชการและส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษา
- 2.5 บทบาทหน้าที่ของคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.6 ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.7 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาและภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร
- 2.8 บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้
 - 2.8.1 จังหวัดยะลา
 - 2.8.2 จังหวัดปัตตานี
 - 2.8.3 จังหวัดนราธิวาส

2.1 ทฤษฎีและความเข้าใจเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการ

2.1.1 คำจำกัดความของความจำเป็นและความต้องการ

ความจำเป็นและความต้องการ (Necessity หรือ Neediness หรือ Requirement) หมายถึง (1) สภาวะหรือความต้องการสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การแนะนำเด็กของผู้ปกครองมีความจำเป็น (2) สภาวะที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การบริโภคเพื่อการเจริญเติบโต (3) สถานการณ์ที่ถูกบังคับให้เป็นไปหรือให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สถานการณ์ทางการเมืองทำให้ต้องเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น (4) เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เช่น การเดินทางในป่าจำเป็นต้องมีเข็มทิศ และ (5) หลักการที่สอดคล้องกันกับอย่างใดอย่างหนึ่งโดยอาศัยหลักการและเหตุผลหรือกฎธรรมชาติ (Oxford University, 2014)

ความหมาย “ความต้องการ (Need)” ของ นิพนธ์ คันธเสรี (2525) คือ สิ่งจูงใจ หรือ สิ่งผลักดันให้เกิดการอยากได้ อยากมี อยากเป็น และในที่สุดเกิดการกระทำหรือพฤติกรรม ดังนั้นความต้องการจึงเป็นส่วนหนึ่งของการจูงใจ (Motivation) ความต้องการจึงเป็นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นส่วนย่อยส่วนละเอียดที่มีการปรุงแต่งแล้วในสภาพของการอยู่ร่วมกัน การทำงานด้วยกันในสังคมและชุมชน

2.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

1) ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (www.novabizz.com, 2014)

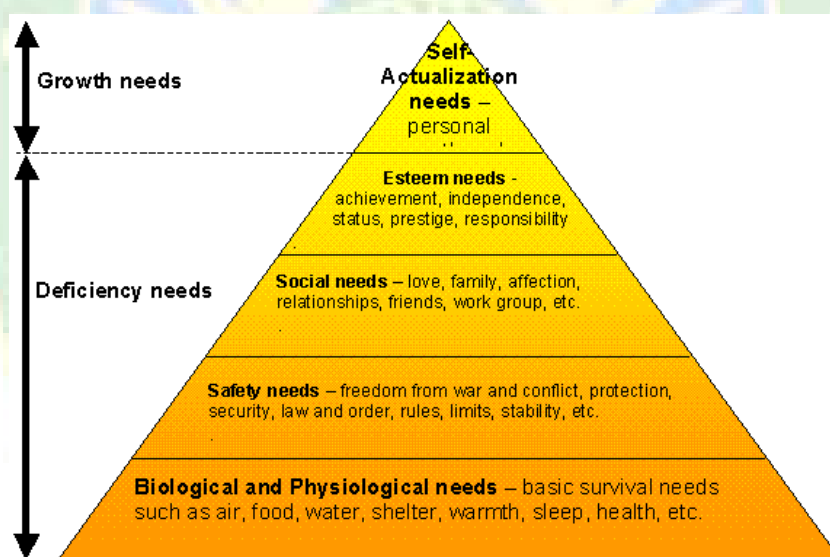
อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดิส เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มีสามประการคือ บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญและการก้าวสู่ความต้องการในลำดับที่สูงขึ้น

- บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

- ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญ โดยบุคคลมีความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

- การก้าวสู่ความต้องการในลำดับที่สูงขึ้น เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์ เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำไปสูง เพื่อความเข้าใจ มักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้โดยภาพดังนี้ (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุด และเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัยเขาจะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้วหมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงานในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยใน การปฏิบัติงาน ฯลฯ

ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสนำเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงขึ้น มีความภูมิใจและสร้าง การนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการทำงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (Deficiency Needs) เป็นความต้องการระดับต่ำได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง (Growth Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต จัดเป็นความต้องการระดับสูง เขาอธิบายว่าความต้องการระดับต่ำจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูงจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเองตามทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้วจะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัยในเวลาต่อมาไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของมาสโลว์ แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขาก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ในการอธิบายองค์ประกอบของแรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลัง ๆ

2) ทฤษฎีความต้องการ ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) ([http:// obwan.kazekim.com](http://obwan.kazekim.com), 2013)

แอลเดอเฟอร์ ได้เสนอทฤษฎีการจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการเรียกว่า ทฤษฎีอีอาร์จี (ERG) ซึ่งคล้ายกับทฤษฎีของมาสโลว์ แต่จัดระดับความต้องการใหม่ให้เหลือเพียง 3 ระดับ ซึ่งความต้องการของคนเรานั้นต้องเป็นลำดับขั้นไปและแทนด้วยอักษรย่อดังนี้

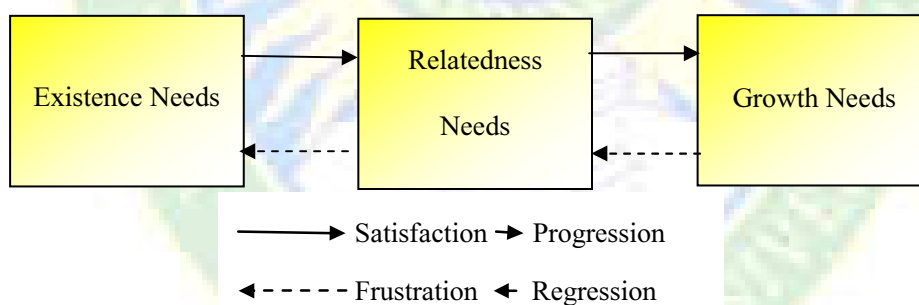
- ความต้องการเพื่อการคงอยู่ (E = Existence Needs) ซึ่งเป็นความต้องการการตอบสนองด้วยปัจจัยทางวัตถุ จึงมีความคล้ายกับความต้องการระดับที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์ ที่เป็นการต้องการทางร่างกายกับความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งการตอบสนองด้วยเงื่อนไขที่เป็นวัตถุ เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เงินค่าจ้าง และความปลอดภัยในการทำงาน

- ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (R = Relatedness Needs) ซึ่งเป็นความต้องการที่สามารถตอบสนองได้ด้วยการสื่อสารอย่างเปิดเผยและการได้แลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกกับสมาชิกคนอื่นในองค์กร จึงเป็นระดับความต้องการที่ใกล้เคียงกับความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม และบางส่วนของขั้นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือตามทฤษฎีของมาสโลว์ แต่แอลเดอเฟอร์เน้นการตอบสนองความต้องการด้านความสัมพันธ์ด้วยการปฏิสัมพันธ์อย่างเปิดเผย ถูกต้องและซื่อสัตย์ต่อกันมากกว่าดูที่ความถูกใจซึ่งให้ความสำคัญน้อยกว่า

- ความต้องการด้านความงอกงาม (G = Growth Needs) เป็นความต้องการส่วนบุคคล ในการได้ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะของตนเพื่อทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มีอยู่ รวมทั้งได้มีโอกาสใช้ความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้อย่างเต็มที่

ความต้องการด้านความงอกงามตามทฤษฎีนี้ จึงสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการความสำเร็จดังใจปรารถนากับบางส่วนของความต้องการได้รับการยกย่องนับถือในแง่การได้รับความความสำเร็จ (Achievement) และได้รับผิดชอบ (Responsibility)

Clayton Alderfer's ERG Theory

ภาพที่ 2.2 ระบบการจำแนกประเภทความต้องการของแอลเดอเฟอร์
ที่มา: www.novabizz.com (2014)

จากภาพที่ 2.2 จะเห็นว่าระบบการจำแนกประเภทความต้องการของแอลเดอเฟอร์ไม่ต่างไปจากของมาสโลว์มากนัก นอกจากนี้แอลเดอเฟอร์ยังเห็นพ้องกับมาสโลว์ที่ว่า เมื่อความต้องการระดับล่างได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับสูงจะเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือเมื่อความต้องการเพื่อการคงอยู่ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการด้านความสัมพันธ์จะทวีความเข้มข้นมากขึ้น โดยแอลเดอเฟอร์อธิบายกรณีเช่นนี้ว่า ยิ่งความต้องการที่เป็นรูปธรรมได้รับการตอบสนองมากขึ้นเพียงไร

พลังทั้งหลายจะพุ่งเป้าไปที่การให้ได้รับการตอบสนองความต้องการที่เป็นนามธรรมมากขึ้นเพียงนั้น และประการสุดท้ายแอลเดอเฟอร์เห็นด้วยกับมาสโลว์ว่า ความต้องการที่เป็นนามธรรมสูงคือ ความต้องการด้านความงอกงาม ซึ่งแม้จะได้รับการตอบสนองแล้วก็ตาม แต่ยังเป็นแรงจูงใจที่ต้องการอีกต่อไปไม่จบสิ้น

ส่วนที่ทฤษฎีฮาร์จี้ แตกต่างไปจากทฤษฎีของมาสโลว์ คือ

ประการแรก ทฤษฎีฮาร์จี้ไม่เชื่อว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับต่ำจะต้องได้รับการตอบสนองเรียบร้อยก่อนจึงจะเกิดความต้องการในระดับสูงที่มีความเป็นรูปธรรมน้อยกว่าตามมา ด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีฮาร์จี้จึงไม่กำหนดระดับความต้องการที่ค่อนข้างตายตัวนัก โดยเชื่อว่าบุคคลที่มีประสบการณ์และภูมิหลังมาก่อน อาจแสดงความต้องการด้านความสัมพันธ์และความต้องการด้านความงอกงาม ทั้งที่ความต้องการเพื่อความคงอยู่ยังไม่ได้รับการตอบสนองก็ได้ ดังนั้นทฤษฎีฮาร์จี้ จึงให้การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในแง่โครงสร้างของการจูงใจได้อย่างกว้างขวางกว่าทฤษฎีของมาสโลว์

ประการที่สอง ทฤษฎีฮาร์จี้เชื่อว่า ถ้าบุคคลยังมิได้รับการตอบสนองความต้องการที่เป็นระดับสูงกว่า ก็ยิ่งทำให้บุคคลนั้นเพิ่มความปรารถนาได้รับการตอบสนองความต้องการที่อยู่ในระดับต่ำกว่ามากยิ่งขึ้น ประเด็นนี้จึงเป็นจุดแตกต่างที่สำคัญไปจากทฤษฎีของมาสโลว์ เพราะมาสโลว์เชื่อว่า ถ้าความต้องการอย่างแรงกล้าด้านการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) ยังไม่ได้รับการตอบสนองบุคคลผู้นี้ก็จะไม่กลับไปสนใจให้ตอบสนองความต้องการระดับที่ต่ำกว่าคือ ความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม (Belonging Needs) แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นทฤษฎีฮาร์จี้ เชื่อว่าถ้าพนักงานไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับสูงได้ พนักงานก็จะลดระดับความต้องการที่ต่ำกว่าลง ซึ่งเป็นความต้องการที่มีลักษณะรูปธรรมมากขึ้น ตัวอย่างเช่น พนักงานเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ต้องการมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับหัวหน้า แต่ไม่สามารถบรรลุความต้องการนี้ได้ ก็จะหันไปแสวงหาความต้องการเพื่อการคงอยู่แทน โดยอาจเรียกร้องหัวหน้าขอเพิ่มเงินเดือนค่าตอบแทน หรือสวัสดิการต่าง ๆ มากขึ้น แอลเดอเฟอร์จึงสรุปว่า ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว สามารถทำหน้าที่เป็นตัวจูงใจเพื่อทดแทนความต้องการระดับสูงกว่าที่ไม่ได้รับการตอบสนองได้

โดยสรุปทฤษฎีฮาร์จี้ ตั้งอยู่บนสมมุติฐานด้านการจูงใจที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ได้แก่

- ถ้าความต้องการที่อยู่ลำดับล่างสามารถตอบสนองได้มากเพียงไร ยิ่งทำให้เกิดความต้องการที่อยู่ในลำดับสูงเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น

- ถ้าความต้องการที่อยู่ลำดับสูงได้รับการตอบสนองน้อยเพียงไร ยิ่งทำให้เกิดความต้องการที่อยู่ในลำดับล่างเพิ่มมากขึ้นเพียงนั้น

ในทฤษฎีฮาร์จี้ ถือความต้องการระดับล่างสุดคือ ความต้องการเพื่อการคงอยู่เป็นสิ่งจูงใจภายนอก ส่วนความต้องการระดับสูงกว่าคือ ความต้องการด้านความสัมพันธ์และความต้องการด้านความงอกงาม ถือเป็นสิ่งจูงใจภายใน ทั้งนี้แอลเดอเฟอร์เชื่อว่า ความต้องการทั้งสามระดับดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นพร้อมกันก็ได้ ด้วยเหตุนี้การให้บุคคลตอบสนองความต้องการด้านความงอกงามด้วยการกระตุ้น หรือมอบหมายงานที่ท้าทายให้ทำนั้น เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แม้ว่าบุคคลผู้นั้นยังมิได้รับการตอบสนองความต้องการเพื่อการคงอยู่ก็ตาม ในทำนองเดียวกันบางครั้งปัจจัยจูงใจภายนอกสามารถที่จะทดแทนปัจจัยจูงใจภายในได้ ดังตัวอย่างเช่น บุคคลที่ปฏิเสธต่องานที่ส่งเสริม

ความงอกงาม อาจพึงพอใจที่ได้รับความไว้วางใจ การให้ความช่วยเหลือจากหัวหน้าเป็นการชดเชยมากกว่า

3) ทฤษฎีความต้องการของ คูเปอร์

ทฤษฎีความต้องการของ Cooper กล่าวถึงความต้องการของบุคลากรในการทำงานไว้หลายประการได้แก่ทำงานที่เขาสนใจ อุปกรณ์ที่ดีสำหรับการทำงาน ค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน สภาพการทำงานที่ดี รวมทั้งชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสม และสถานที่ทำงานที่เหมาะสม ความสะดวกในการไปและกลับ รวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ ทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาที่เข้าใจในการควบคุมปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่เขายกย่องนับถือ (<http://www.ex-mba.buu.ac.th>, 2014)

4) ทฤษฎีการจูงใจและจรรงรักษา ของ Herzberg

ศึกษาถึงเรื่องของการจูงใจ โดยเสนอว่า มีปัจจัย 2 อย่างที่มีผลต่อการจูงใจพนักงานให้ทำงานคือ

- Hygiene Factors หรือเรียกว่าปัจจัยอนามัย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ต้องมีในการทำงาน ถ้าขาดส่วนนี้ไปจะมีปัญหาเกี่ยวกับพนักงาน แต่ปัจจัยอนามัยนี้ไม่ได้เป็นปัจจัยที่จูงใจให้พนักงานอยากทำงานโดยตรง ประกอบด้วย

- เงินเดือนและสวัสดิการ (Salary and Benefits)
- การบังคับบัญชา (Supervision)
- สภาพการทำงาน (Work Condition)
- สถานภาพในการทำงาน (Status)
- ความมั่นคงในการทำงาน (Security)
- ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Relations)
- นโยบายต่าง ๆ ในการทำงาน (Policy) จะเห็นว่ามีเงินเดือนรวมอยู่ในปัจจัยอนามัย

นี้ด้วย Herzberg มองว่าเงินเดือนเป็นปัจจัยที่ต้องมีและต้องจ่ายเพื่อเป็นการตอบแทนการทำงานของพนักงาน แต่การใช้เงินเดือนเป็นตัวจูงใจโดยตรงจะไม่ได้ผลในการรักษาพนักงานให้อยู่กับองค์กร

- Motivator Factors เป็นปัจจัยที่สามารถจูงใจพนักงานให้อยากทำงานได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ประกอบไปด้วย

- ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement)
- การได้รับความสำคัญ (Recognition)
- ความรับผิดชอบในงานที่ทำ (Responsibility)
- ความน่าสนใจในงาน (Task Interest)
- การเจริญเติบโตในการทำงาน (Growth)

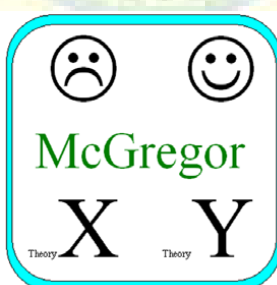
ปัจจัยจูงใจดังกล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยที่ Herzberg มองว่าสามารถจูงใจพนักงานให้อยากทำงาน ดังนั้นการใช้เงินเพื่อจูงใจพนักงาน จะต้องมีการหรือเหตุผลในการจูงใจ เช่น ในการบริหารค่าจ้างเงินเดือนเพื่อจูงใจพนักงาน นักบริหารค่าจ้างจะต้องเชื่อมโยงทฤษฎีปัจจัยจูงใจนี้กับการบริหารเงินเดือนให้ได้ กล่าวคือในปัจจัยด้านความสำเร็จและความตระหนักในความสำคัญของพนักงานนั้น เราสามารถใช้การขึ้นเงินเดือนประจำปีตามผลงาน และการขึ้นเงินเดือนกรณีเลื่อน

ตำแหน่งเป็นตัวแทนพนักงานได้ว่าเขากำลังประสบความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งหมายถึงบริษัทได้เห็นความสามารถและขึ้นเงินเดือนให้พนักงานที่มีผลงานดีเด่นสูงกว่าพนักงานที่ทำผลงานด้อยกว่า และแจ้งพนักงานให้ทราบถึงเหตุผลในการขึ้นเงินเดือนให้พนักงานเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ส่วนปัจจัยเรื่องความรับผิดชอบ ก็สามารถใช้การเลื่อนตำแหน่งเป็นตัวแทนให้พนักงานทราบว่าเขาต้องมีความรับผิดชอบที่สูงขึ้น มีงานที่ท้าทายมากขึ้นซึ่งในส่วนนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเงินโดยตรง ส่วนปัจจัยด้านการเจริญเติบโตในบริษัท บริษัทต้องทำการออกแบบ Career path ซึ่งเป็นเส้นทางสายอาชีพของพนักงานที่เข้ามาทำงานในบริษัทให้พนักงานทราบว่าเขามีโอกาสเติบโตเจริญเติบโตในงานได้มากน้อยแค่ไหน และในการเลื่อนระดับแต่ละครั้ง ก็ควรจะมีการปรับเงินเดือนให้ตามความรับผิดชอบที่สูงขึ้นตามความเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าเราสามารถนำตัวเงินมาเชื่อมโยงกับปัจจัยของ Herzberg ได้ และสามารถที่จะใช้ในการจูงใจพนักงานให้อยากทำงานกับบริษัทได้ด้วย แต่ปัจจัยด้านตัวเงินนี้ไม่ใช่สิ่งที่รับประกันว่า พนักงานจะไม่ลาออกไปไหน ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ทำให้พนักงานไม่อยากทำงาน สาเหตุที่พบบ่อยที่สุดจากผู้มีประสบการณ์ในวงการบริหารงานบุคคลคือ สาเหตุจากหัวหน้างานบางบริษัทมีระบบเงินเดือนและระบบการจูงใจที่ดีมาก แต่มีอัตราการลาออกของพนักงานสูงมาก ซึ่งเมื่อทำการศึกษาลึก ๆ แล้วพบว่าสาเหตุมาจากหัวหน้างาน เช่น หัวหน้างานไม่ให้โอกาสในการคิดหรือแสดงความคิดเห็น แย่งชิงผลงาน หรือโยนความผิดพลาดให้ลูกน้อง ไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ลูกน้องได้ เป็นต้น

5) ทฤษฎี X และ ทฤษฎี Y ของ McGregor (<http://www.ex-mba.buu.ac.th>, 2014)

McGregor's Theory X and Theory Y ว่าข้อสมมุติฐานที่เกี่ยวกับคนแบ่งเป็นสองสมมุติฐานคือ Theory X และ Theory Y ซึ่งแสดงเปรียบเทียบลักษณะของคนให้เห็นในสองทฤษฎีที่แตกต่างกันดังนี้

รูปภาพที่ 2.3 เปรียบเทียบลักษณะของคน ของ McGregor

ทฤษฎี X (Theory X)

McGregor ได้ตั้งสมมุติฐานที่เกี่ยวกับตัวคนว่าจะมีลักษณะโดยทั่วไปคือจะไม่ชอบการทำงาน และจะพยายามหลีกเลี่ยงหรือบิดพลิ้วเมื่อมีโอกาส ขาดความกระตือรือร้นหรือใฝ่สูง และมีความต้องการในเรื่องความมั่นคงเป็นสำคัญเท่านั้น ดังนั้นการบริหารคนที่ไม่ชอบการทำงานเพื่อให้ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ จึงต้องใช้วิธีการบังคับ (Forced) ควบคุม (Controlled) กำกับ (Directed) หรือ ข่มขู่ (Threatened) ด้วยวิธีการลงโทษต่าง ๆ คนทั่วไป มักจะ

ขอวิธีการดังกล่าวและอยากที่จะให้มีการบังคับสั่งการโดยตัวผู้บริหารเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อจะได้หลีกเลี่ยงการรับผิดชอบต่าง ๆ

ข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับพนักงานทฤษฎี X

- เกียจคร้าน
- พยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำงาน
- จะบิดพลิ้วเมื่อมีโอกาส

*พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้นำ

- ใช้วิธีควบคุมงานใกล้ชิด
- คอยแต่จะจับผิด
- ไม่ให้ทั้งเสรีภาพและโอกาส

ทฤษฎี Y (Theory Y)

McGregor ได้สรุปว่า พนักงานที่ปฏิบัติงานโดยใช้แรงกำลังความคิดในหน้าที่ต่าง ๆ และถือว่างานเป็นเรื่องที่สนุกสนานและเป็นสิ่งที่ให้ความเพลิดเพลินได้ด้วย แต่งานต่าง ๆ จะดีหรือไม่ดีสำหรับพนักงานหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการได้รับการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม จึงจะสามารถจูงใจพนักงานได้ การควบคุมและข่มขู่ด้วยวิธีการลงโทษต่าง ๆ ไม่ใช่วิธีที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ได้ การเปิดโอกาสหรือให้เสรีภาพแก่พนักงาน ได้มีโอกาสใช้ดุลพินิจของตนเอง (Self-Direction) และสามารถรับผิดชอบควบคุมตนเอง (Self-Control) ในขณะที่กำลังปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายมา จะสามารถทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อสมมุติฐานเกี่ยวกับพนักงานทฤษฎี Y

- รักงาน
- พยายามเรียนรู้และปรับปรุงงาน
- ใฝ่หาความรับผิดชอบ

*พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้นำ

- ให้เสรีภาพแก่คนงาน
- ให้โอกาสทดลองริเริ่ม และทำงานด้วยตนเอง
- ควบคุมห่าง ๆ โดยกว้าง ๆ คร่าว ๆ

*สไตล์การบริหารจะเป็นไปตามสมมุติฐานความเชื่อถือ

6) ทฤษฎีความต้องการของ McClelland (<http://www.ex-mba.buu.ac.th>, 2014)

เป็นทฤษฎีซึ่งเสนอว่าความต้องการของบุคคลมุ่งที่ความต้องการเฉพาะอย่างมากกว่าความต้องการอื่น คือ

- ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement เขียนย่อว่า nAch) ผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูง (nAch Person) จะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเลือกทำงานที่มีลักษณะท้าทายให้บังเกิดผลดีเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวดังนี้

• ชอบสถานการณ์ที่ทำให้ตนมีโอกาสได้รับผิดชอบต่อผลงานที่ออกมาโดยตรง จึงไม่ชอบงานที่สถานการณ์เอื้อให้เกิดความสำเร็จได้โดยบังเอิญ เพราะถือว่าทำให้ตนพลาดโอกาสที่จะเรียนรู้ต่อการสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง

• ชอบตั้งเป้าหมายการทำงานในระดับที่ยากปานกลาง มีความเสี่ยงแต่อยู่ในวิสัยคิดว่า จะสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าความสำเร็จที่มาจากเป้าหมายง่าย ๆ ไม่มีประโยชน์อะไร ขณะเดียวกัน ถ้ากำหนดเป้าหมายยากเกินไปก็อาจพบความสำเร็จได้น้อยมาก ความเสี่ยงต่อความสำเร็จจึงเป็นเครื่องจูงใจสำหรับผู้มีความต้องการความสำเร็จสูง (nAch Person)

• ต้องการได้ข้อมูลป้อนกลับจากการทำงานของตน ทั้งนี้เพราะต้องการใช้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงกลยุทธ์ที่จะให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อใช้แนวทางในการไปสู่ความสำเร็จ ในครั้งต่อไป รวมทั้งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จอีกด้วย

ผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมุ่งแข่งขันกับตนเองและผู้อื่นเพื่อให้ได้ผลงาน ดีขึ้น สนใจต่อการริเริ่มเป้าหมายที่แปลกใหม่และเป็นเป้าหมายระยะยาว โดยการกระทำดังกล่าวมิได้มุ่งหมายที่จะเอาใจใครหรือทำให้ใครเสียหาย แต่ที่แท้ก็เพื่อมุ่งตอบสนองแรงจูงใจภายในของตน ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงตามทฤษฎีนี้เป็นตัวอย่างของผู้มีความต้องการที่ได้ทำในสิ่งที่ตนปรารถนา (Self-Actualization) และผู้ที่มีความต้องการงอกงาม (Growth Needs) ในทฤษฎีของมาสโลว์และแอลเดอเฟอร์ตามลำดับ

- ความต้องการความรักใคร่ผูกพัน (Need for Affiliation เขียนย่อว่า nAff) ผู้ที่มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันสูง (nAff Person) เป็นผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการสร้างและรักษามิตรภาพ ยึดมั่นต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กล่าวคือ เป็นคนที่รักใคร่ผูกพันต่อผู้อื่นและต้องการได้ผลตอบแทนทำนองเดียวกันจากผู้อื่น เป็นผู้มีความสามารถพิเศษในการสร้างเครือข่ายกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว เก่งในการติดต่อสื่อสารด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เป็นคนที่ชอบหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและแข่งขันกับผู้อื่น บางครั้งชอบผูกพันตนเองกับความต้องการของผู้อื่น ผู้มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันตามทฤษฎีนี้จึงตรงกับผู้มีความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม (Belonging Needs) และผู้มีความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) ของทฤษฎีมาสโลว์ และทฤษฎีอี อาร์ จี ตามลำดับ

- ความต้องการมีอำนาจ (Need for Power เขียนย่อว่า nPow) ผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูง (nPow Person) มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการสร้างผลกระทบหรือสร้างความประทับใจต่อคนอื่น ผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูงจะพยายามสร้างสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมทางสังคมขึ้น เพื่อให้ตนสามารถใช้อิทธิพลควบคุมกำกับผู้อื่น บางครั้งผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูงยอมที่จะอยู่ในตำแหน่งที่เสี่ยงอันตรายสูง ผูกพันกับการมีเกียรติศักดิ์ศรีของตน อย่างไรก็ตามความต้องการอำนาจสูงเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ด้วยเหตุที่อำนาจสามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนต้องการมีอำนาจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ในขณะที่บางคนต้องการมีอำนาจเพื่อจะใช้ในการให้บริการแก่คนอื่นและทำประโยชน์แก่องค์กรได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามความต้องการมีอำนาจสูงตามทฤษฎีนี้ ค่อนข้างใกล้เคียงกับความต้องการได้ทำจิตใจปรารถนา (Self-Actualization) ตามทฤษฎีมาสโลว์มากที่สุด จากทฤษฎีนี้แมคเคลล์แลนด์คาดว่า คนจะเกิดแรงจูงใจเมื่อได้ค้นพบและทำงานที่ตรงกับความต้องการของตน กล่าวคือ คนที่มีความต้องการด้านความสำเร็จสูง (nAch Person) จะเหมาะกับการงานด้านการตลาดหรือพนักงานขาย หรือเป็นผู้ประกอบธุรกิจอิสระของตนเอง เนื่องจากงานเหล่านี้ต้องการได้ข้อมูลป้อนกลับ ต้องอาศัยความรับผิดชอบส่วนตัวสูง รวมทั้งเปิดโอกาสให้กำหนดเป้าหมายของงานได้เอง ส่วนผู้ที่มีความต้องการความรักใคร่ผูกพันสูง (nAff Person) มักมีแรงจูงใจต่องานประเภทงานบริการสังคม งานลูกค้าสัมพันธ์ เนื่องจากงานเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และประการสุดท้ายสำหรับผู้ที่มีความต้องการอำนาจ (nPow Person) มีแรงจูงใจสูงที่ต้องการมีอิทธิพลและผลกระทบต่อผู้อื่น จึงเหมาะสำหรับงานหนังสือพิมพ์หรืองานด้านบริหาร อย่างไรก็ตามจากผลงานวิจัยของแมคเคลล์แลนด์พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพที่สุด ควรมีความต้องการการด้านความรักใคร่ผูกพันอยู่ในระดับต่ำ มีความต้องการด้านอำนาจสูง โดยมีความสามารถในการใช้อำนาจเพื่อเป้าหมายขององค์การเป็นต้น

แมคเคลล์แลนด์ระมัดระวังไม่ด่วนสรุปว่า ความต้องการของบุคคลมีความสอดคล้องกับพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะความต้องการเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม โดยปัจจัยอื่นที่มีส่วนสำคัญร่วมอยู่ด้วย เช่น ค่านิยม อุปนิสัย และทักษะของบุคคล ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมอื่นที่ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีความต้องการด้านความสำเร็จสูง ไม่จำเป็นต้องมีแรงจูงใจสูงกว่าผู้ที่มีความต้องการด้านอื่นสูงเสมอไป ตัวอย่างเช่น ผู้ที่มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันสูง อาจมีผลงานเหนือกว่าผู้ที่มีความต้องการด้านความสำเร็จสูงเมื่อทำงานแบบทีม ซึ่งยึดเกณฑ์เรื่องมิตรภาพช่วยให้เกิดความร่วมมือที่ดี เป็นต้น

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีความจำเป็นเพื่อการพัฒนา สังคมจะต้องสร้างการพัฒนาที่ตอบสนอง ความต้องการและความจำเป็นที่จะทำให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมตามสภาพได้

การพัฒนา หมายถึง การที่เศรษฐกิจเจริญขึ้น สังคมเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น รายได้ ประชาชาติเพิ่มมากขึ้น รายได้ต่อหัวของประชาชนเพิ่มขึ้น และมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ Johan Galtung (2006) เสนอความต้องการที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม นอกจากการอุปโภคบริโภค วัตถุปัจจัย มนุษย์ยังมีความต้องการที่แฝงเร้นและฝังลึกอยู่ในจิตใจ 4 ประการ คือ

1) Security Needs ความมั่นคงปลอดภัย มนุษย์ต้องการความอยู่รอดและหลีกเลี่ยงความขัดแย้งแบบรุนแรงทั้งระดับบุคคลและระดับสังคม

2) Welfare Needs ความจำเป็นในสวัสดิภาพ มนุษย์มีความจำเป็นในการที่จะต้องยังชีพ โดยต้องการปัจจัยขั้นพื้นฐานด้านเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยา รักษาโรค การศึกษา นันทนาการ และการพักผ่อนหย่อนใจ (สวัสดิภาพสำหรับ 3 วัย คือ วัยเจริญเติบโต วัยทำงาน วัยชรา)

3) Identity Needs ความเป็นเอกลักษณ์ของตน มนุษย์ต้องการที่จะได้รับการยอมรับ และอยู่ร่วมกันได้กับ คนในสังคมอย่างมีความผูกพันกัน ไม่ต้องการสภาวะความแปลกแยก ความมีศักดิ์ศรีและอิสรภาพแห่งตน

4) Freedom Needs ความมีเสรีภาพ มนุษย์ต้องการมีเสรีภาพในการคิด การพูด การตัดสินใจ การเลือกวิถีชีวิตของตนเอง

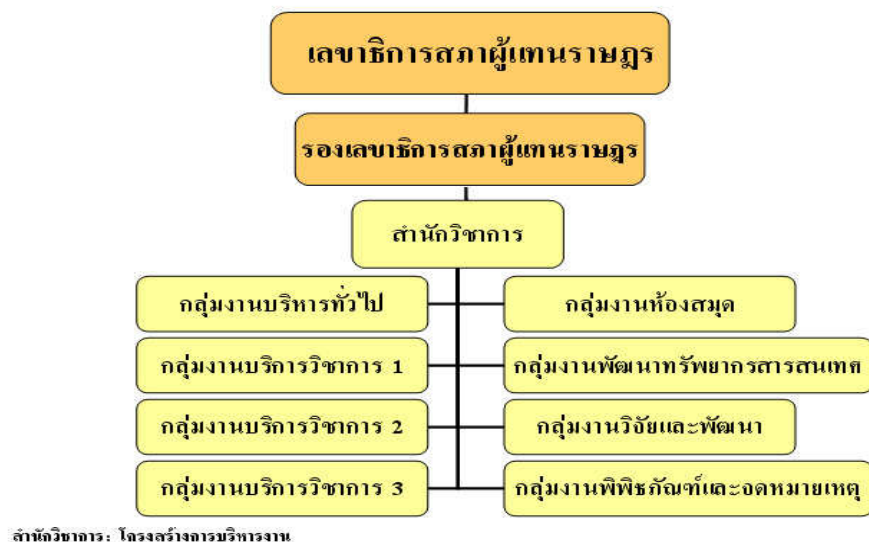
2.1.4 การวิเคราะห์ความต้องการ คือกระบวนการวิเคราะห์เพื่อหาข้อกำหนดความต้องการของผู้ใช้หรือผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ โดยจะต้องอาศัยข้อมูลในด้านต่างๆ ที่ได้รับมาเพื่อทำการวิเคราะห์ โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการ ดังนี้ (นัฐพงศ์ ส่งเนียม, 2556)

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ (Data Gathering)
- 2) วิเคราะห์เพื่อระบุถึงความต้องการต่าง ๆ (Requirement Identification) คัดเลือกส่วนที่เป็นสาระสำคัญและอยู่ในขอบเขตการพัฒนา (Requirement Selection)
- 3) จัดจำแนกและจัดโครงสร้างของความต้องการ (Requirement Classification and Structuring)
- 4) จัดลำดับความสำคัญและตกลงเจรจา (Prioritization and Negotiation)
- 5) ตรวจสอบความถูกต้อง (Requirement Validation)
- 6) จัดทำข้อกำหนด (Requirement Specification)

2.2 โครงสร้างการบริหารงานภาครัฐ

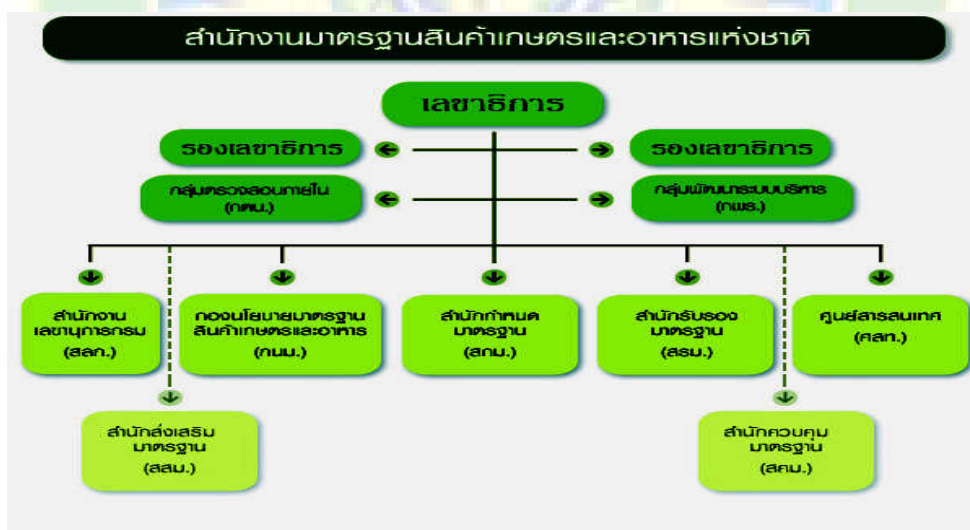
2.2.1 ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

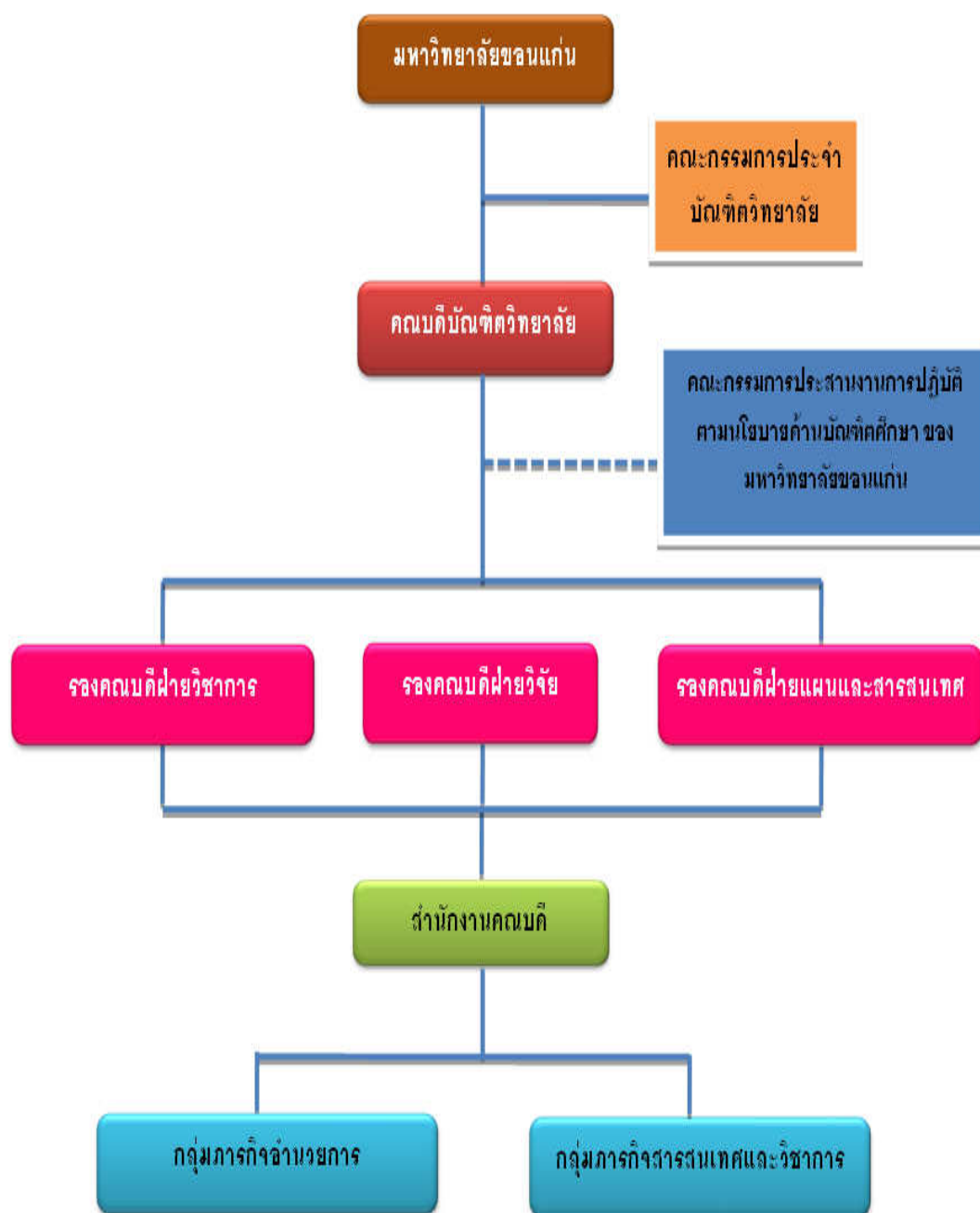
ภาพที่ 2.4 แสดงโครงสร้างการบริหารงาน

ที่มา: library2.parliament.go.th (2014)

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ที่มา: www.acfs.go.th (2014)

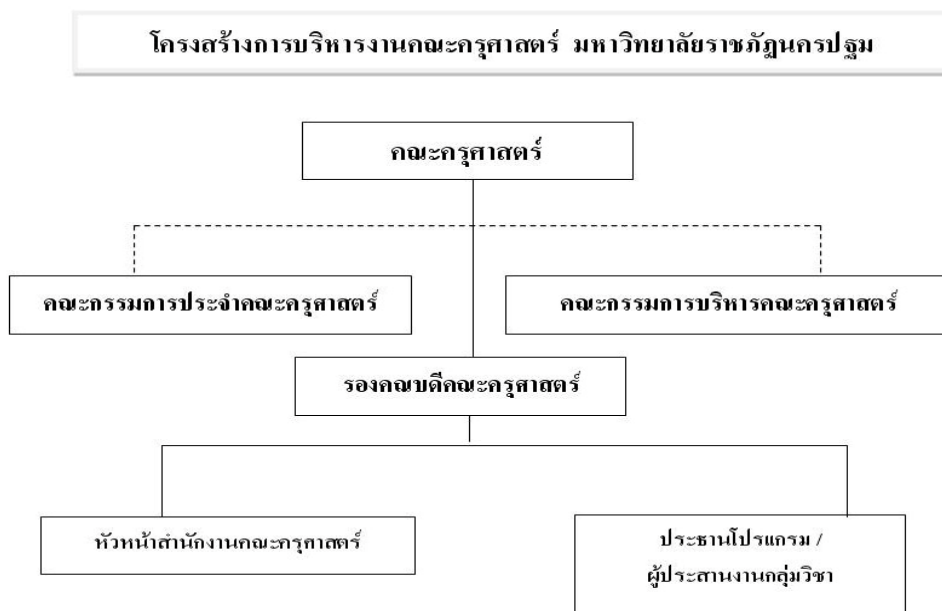

ภาพที่ 2.6 แสดงโครงสร้างการบริหารงาน

ที่มา: gs.kku.ac.th (2014)

2.3 โครงสร้างการบริหารงานระดับคณะสถาบันในอุดมศึกษา

2.3.1 ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐระดับคณะภายในมหาวิทยาลัย

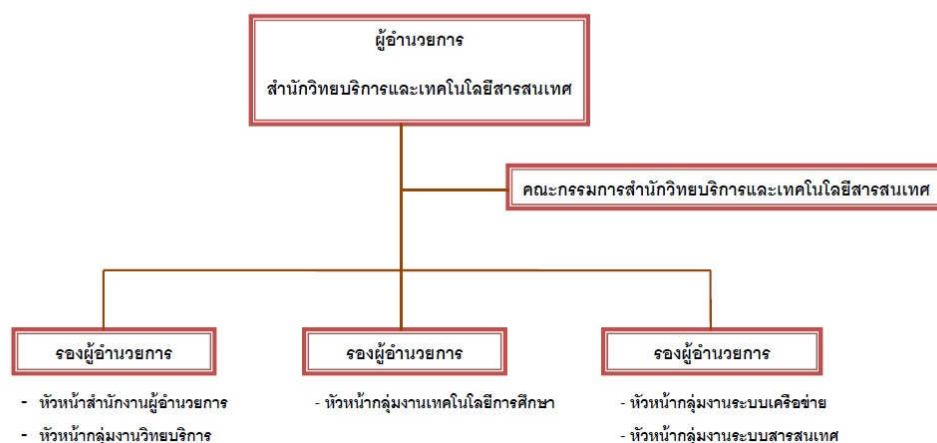

ภาพที่ 2.7 แผนผังโครงสร้างการบริหารงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ที่มา: edu.npru.ac.th (2014)

ภาพที่ 2.8 แสดงโครงสร้างการบริหารงานคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่มา: web.agri.cmu.ac.th (2014)

แผนภูมิการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ภาพที่ 2.9 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันเทคโนโลยี-
ราชมงคล

ที่มา: web.agri.cmu.ac.th (2014)

2.4 ส่วนราชการและส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา “สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ ส่วน “คณะ” คือส่วนราชการ หรือ ส่วนงานภายใน โดย “ส่วนราชการ” หมายความว่า คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือ ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ทั้งนี้ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นส่วนราชการในสถาบันอุดมศึกษา “ส่วนงานภายใน” หมายความว่า คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือ ส่วนงานภายในที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ทั้งนี้ที่ได้รับการจัดตั้งให้เป็นส่วนงานภายในและมีใช้ส่วนราชการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งคณะต่าง ๆ หรือแม้แต่คณะเกษตรก็ตาม ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยนั้นสามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ (1) เป็นส่วนราชการ และ (2) เป็นส่วนงานภายใน สำหรับการพิจารณาจัดตั้ง “ส่วนงานภายใน” ของสถาบันอุดมศึกษานั้น ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาการจัดตั้งและดำเนินงานจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาความพร้อมความเหมาะสม ของส่วนงานภายในที่จะจัดตั้ง ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555)

2.4.1 เหตุผลความจำเป็น จะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการ พัฒนาของประเทศ/ศักยภาพความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา

2.4.2 พันธกิจ จะต้องเป็นไปตามพันธกิจที่กำหนดในพระราชบัญญัติของสถาบัน อุดมศึกษาแต่ละแห่ง

2.4.3 วัตถุประสงค์ จะต้องสอดคล้องกับเหตุผลความจำเป็น

2.4.4 การจัดองค์กร จะต้องมีการจัดรูปแบบองค์กรเพื่อให้มีความมั่นใจในเรื่องธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

2.4.5 ระบบการบริหารงานบุคคล จะต้องไม่มีผลกระทบในภาพรวมของสถาบัน อุดมศึกษาในการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งเพิ่ม

2.4.6 เป้าหมายผลผลิต จะต้องมีการควบคุมการผลิตกำลังคนให้เป็นไปตาม นโยบายของรัฐ มีกลไกของสภาสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเป็นอิสระที่อยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบ (Accountability) ในการอนุมัติหลักสูตรหรือจัดตั้งส่วนงานภายในที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ หรือท้องถิ่น และรับผิดชอบต่อบัณฑิตที่เป็นผลผลิตของสถาบัน โดยสาขาวิชาใดที่มีอุปทานแรงงานเพียงพอ อยู่แล้วก็ไม่ควรจัดการเรียนการสอนหรือตั้งหน่วยงานเพิ่มอีก

2.4.7 การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน

1) การจัดตั้งส่วนงานภายในที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ สถาบันอุดมศึกษา จะต้องดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2) การตั้งชื่อส่วนงานภายในควรสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอนเพื่อจะได้ สื่อสารให้ผู้ที่จะเข้าเรียนได้มีความเข้าใจและเลือกเรียนได้ถูกต้อง และการตั้งชื่ออาจมีผลต่อการจัดกลุ่มสาขา วิชา เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาด้วย

3) การจัดตั้งส่วนงานภายในระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องเน้นเรื่องคุณภาพ มาตรฐาน อาทิ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมให้คณาจารย์เผยแพร่งานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ

4) การจัดตั้งส่วนงานภายในต้องเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

5) ควรมีกลไกหรือวิธีการที่จะควบคุมขนาดสถาบันอุดมศึกษาในเชิงปริมาณของ จำนวนนักศึกษาที่เหมาะสม ไม่ให้มีการขยายตัวอย่างไร้ขีดจำกัดเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด

2.4.8 แหล่งที่มาของรายได้ จะต้องระบุแหล่งที่มาของรายได้ให้ชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่งบประมาณแผ่นดิน

2.4.9 ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สินต้องมีความชัดเจนว่าสถาบัน อุดมศึกษาไม่สามารถนำงบประมาณแผ่นดินมาใช้กับส่วนงานภายในได้ เว้นแต่เป็นการใช้บุคลากรเดิมที่มีอยู่แล้วในการปฏิบัติงานในส่วนงานภายในที่จัดตั้ง โดยไม่มีผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดินในภาพรวม

2.4.10 การกำกับตรวจสอบ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องกำกับดูแลการปฏิบัติและมีการ ตรวจสอบ การดำเนินการตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมมีการติดตามประเมินคุณภาพของส่วนงานภายในที่จัดตั้ง

2.4.11 แผนการดำเนินงาน ต้องมีเป้าหมายผลผลิตที่ชัดเจน

2.5 บทบาทหน้าที่ของคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2541) ได้เขียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะและการจัดการในคณะไว้ดังนี้

2.5.1 บทบาทหน้าที่ของคณะ

คณะคือหน่วยงานวิชาการ เพียงหน่วยเดียวในสถาบันที่สามารถประสานทรัพยากรปฏิบัติงานหลักของคณะคือ การบริหารวิชาการ ซึ่งได้แก่กระบวนการจัดปฏิสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ผลเสียเพื่อให้อาจารย์สามารถปฏิบัติพันธกิจทางวิชาการ (สอน วิจัย บริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม) บรรลุวัตถุประสงค์ต่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพได้ระดับมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้ และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศได้

คณะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานทางวิชาการไว้ให้ชัดเจน สื่อสารทำความเข้าใจกับอาจารย์ นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับรู้ตรงกัน สิ่งที่เป็นแกนกลางที่จำเป็นสำหรับทุกคณะน่าจะเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคุณภาพของคณะ ตัวอย่าง

“คณะที่มีคุณภาพ คือ คณะที่ผูกพันจะสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้น โดยฝ่ายการมีความมุ่งมั่นและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกทุกคนในคณะ” และหรือ

“คณะที่มีคุณภาพ คือ คณะที่มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่องและทำให้บุคคลและชุมชนในเขตบริการได้รับคุณค่าส่วนเพิ่มจากการศึกษา” และหรือ “คุณภาพการจัดการศึกษาของคณะคือ การทำให้การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่น่ารื่นรมย์และเป็นกิจกรรมแห่งความสุข และคณะจะต้องเสริมสร้างให้นักศึกษามีชีวิตอยู่กับการเรียนรู้”

2.5.2 บทบาทหน้าที่ของคณะในสถาบันราชภัฏ

บทบาทหน้าที่ของคณะควรให้ความสำคัญกับ

1) การทำความเข้าใจกับปรัชญาของสถาบันราชภัฏ ในฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่เน้นนิยามของท้องถิ่นว่าหมายถึงคน (ชุมชน) วัฒนธรรมทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่กำหนด เนื้อหาสาระของการเรียนรู้ในสถาบันจึงเป็นเรื่องตามนิยามดังกล่าวนี้ และท้องถิ่นจะเป็นนามแห่งการเรียนรู้ ความเข้าใจเช่นนี้จะส่งผลต่อการออกแบบการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวปรัชญา แนวความคิดเรื่องนี้ได้มีการขยายความไว้แล้วในเอกสารชื่อ “วิสัยทัศน์ราชภัฏ” ของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ

2) การมุ่งเสริมสร้างบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศ เพื่อสร้างกำลังคนให้กับท้องถิ่นจึงควรเลิกการประนีประนอมกับแนวคิด กระบวนการ และวิธีการที่เป็นตัวฉุดรั้งคุณภาพบัณฑิต

3) เสริมสร้างระบบการบริหารงานวิชาการ ทั้งในมิติของการบริหารจัดการที่คำนึงถึงความคงเส้นคงวาในตัวระบบและวิชาการ เพื่อให้เหมาะสมแก่การตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงการจัดระบบอาจยึดแนวทางของ ISO 9000 หรือหลักของ Total Quality Management การเสริมสร้างระบบบริหารงานวิชาการควรยึดมั่นในปรัชญาของวงจรคุณภาพที่ประกอบด้วย Plan Do Check Action

4) เนื่องจากภารกิจหลัก 4 ประการของสถาบันราชภัฏ คือ สอน วิจัย บริการทางวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นหน้าที่ของอาจารย์ในคณะ ควรสร้างความเข้าใจและปฏิบัติการที่บูรณาการทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยใช้การวิจัยเป็นแกนหรือเป็นตัวนำ

2.5.3 การจัดองค์การในคณะ

การจัดองค์การในลักษณะเครือข่าย โดยมีทีมงานสำคัญ ๆ ดังนี้

1) กรรมการบริหารคณะ ควรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เป็นนักวิชาการที่ตรงกับสาขาที่คณะจัดการเรียนการสอน

2) กลุ่มผู้บริหารระดับรองคณบดี เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับคณบดีและการบริหารงานวิชาการ ตำแหน่งที่ควรมีคือ รองคณบดี เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับคณบดีและการบริหารงานวิชาการ ตำแหน่งที่ควรมีคือ รองคณบดีด้านวางแผนและการวิจัย ด้านวิชาการและด้านการพัฒนานักศึกษา

3) คณะกรรมการโปรแกรมวิชา ตามจำนวนโปรแกรมวิชาที่เปิดสอน มีประธานโปรแกรมวิชาและกรรมการตามความเหมาะสม ถ้ามีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกด้วยจะดีมาก คณะกรรมการจะมีหน้าที่บริหารงานวิชาการของคณะให้เกิดความเป็นเลิศ

4) คณะกรรมการตามลักษณะงานเฉพาะ เช่น คณะกรรมการการประกันคุณภาพ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ คณะกรรมการพัฒนานักศึกษา เป็นต้น

5) ทีมงานในสำนักงานเลขานุการคณะ ซึ่งมีหัวหน้าสำนักงานดูแลรับผิดชอบงานสนับสนุนและบริหารทั้งหมดคณะ

6) บางคณะอาจจัดตั้งศูนย์ในทางวิชาการเพื่อดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ที่ตรงกับหน้าที่รับผิดชอบของคณะ ซึ่งต้องให้กำลังอาจารย์ในคณะเป็นผู้ปฏิบัติงานและปริมาณงานในศูนย์ยังไม่มากพอ หรือไม่ได้บริการคนส่วนใหญ่

งานบางลักษณะที่ไม่อยู่ในรูปของคณะกรรมการ ให้แต่งตั้งผู้ดูแลรับผิดชอบเฉพาะเรื่อง โดยหมุนเวียนมาปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด เช่น อาจารย์ผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

2.6 ขั้นตอนการดำเนินการจัดตั้งคณะในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานและพิจารณาโครงการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ลำดับดังนี้ (ภาพที่ 2.10)

2.6.1 คณะ/หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ/คณะกรรมการโครงการจัดตั้งจะต้องศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ ซึ่งในเบื้องต้นควรเน้นตามแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยหรือแนวนโยบายรัฐบาลตามความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่/ชุมชน โดยจัดทำเอกสารเสนอโครงการจัดตั้งหน่วยงานตามแบบฟอร์ม

2.6.2 แบบฟอร์มเสนอโครงการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ การเสนอโครงการจัดตั้งหน่วยงานมีประเด็นเนื้อหาที่เสนอโดยครอบคลุมตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 ในข้อ 2 และตามประกาศฯ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2555 ในข้อ 3 ซึ่งได้กำหนดการพิจารณาจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความพร้อมความเหมาะสมของส่วนงานภายในที่จะจัดตั้งให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) เหตุผลความจำเป็น
- 2) พันธกิจ
- 3) วัตถุประสงค์
- 4) การจัดองค์กร
- 5) ระบบการบริหารงานบุคคล
- 6) เป้าหมายผลผลิต
- 7) การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน
- 8) แหล่งที่มาของรายได้
- 9) ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน
- 10) การกำกับตรวจสอบ
- 11) แผนการดำเนินงาน

2.6.3 ผู้รับผิดชอบ / คณะ / หน่วยงาน นำเสนอโครงการจัดตั้งหน่วยงานและการแบ่งส่วนงานภายในต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะ/หน่วยงาน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.6.4 ที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะ / หน่วยงาน ลงมติให้ความเห็นชอบการจัดตั้งหน่วยงานและการแบ่งส่วนงานภายในหน่วยงานที่จัดตั้งใหม่

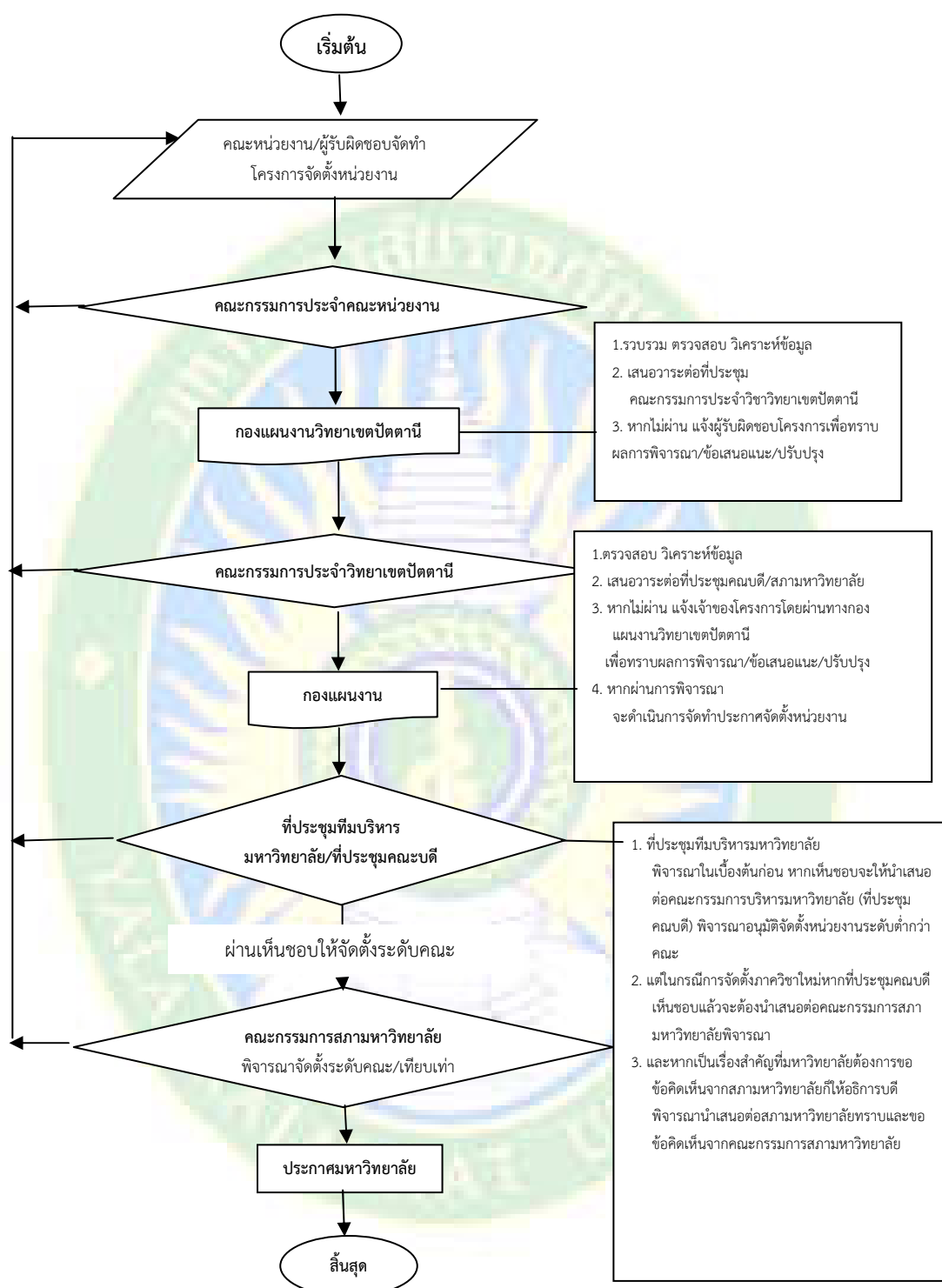
2.6.5 ผู้รับผิดชอบดำเนินงานจัดส่งโครงการจัดตั้งหน่วยงานตามมติที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะ / หน่วยงานเสนอต่อฝ่ายแผนฯ / กองแผนงานวิทยาเขตปัตตานี พร้อมกับส่งไฟล์เอกสาร

2.6.6 กองแผนงานวิทยาเขตปัตตานี ดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอวาระเพื่อพิจารณาโครงการจัดตั้งฯ มี 2 กรณี
 - กรณีที่เป็นหน่วยงานขอจัดตั้งภายในสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี ให้เสนอโครงการฯ วาระเพื่อพิจารณาต่อที่ประชุมทีมบริหาร ขั้นตอนการเสนอโครงการขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ หน้า 5 วิทยาเขตปัตตานีก่อน แล้วจึงเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำวิทยาเขตปัตตานีตามลำดับ
 - กรณีที่ขอจัดตั้งหน่วยงานภายในสังกัดวิทยาเขตปัตตานี (ไม่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี) ให้เสนอโครงการฯ วาระเพื่อพิจารณาต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำวิทยาเขตปัตตานี

2) หากไม่ผ่าน แจ้งผู้รับผิดชอบของโครงการ เพื่อทราบมติการพิจารณา / ข้อเสนอแนะ / ปรับปรุง

2.6.7 หากผ่านการพิจารณา จะดำเนินการเสนอต่อมหาวิทยาลัยฯ

ภาพที่ 2.10 ขั้นตอนการเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ระดับคณะ/เทียบเท่ามหาวิทยาลัยรวม
ที่มา: planning.pn.psu.ac.th (2014)

2.6.8 กองแผนงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินการดังนี้

1) ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูล

2) เสนอวาระต่อที่ประชุมทีมบริหารมหาวิทยาลัยฯ ที่ประชุมคณบดี และสภามหาวิทยาลัย ตามลำดับ กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงาน/องค์กรและโครงสร้าง ได้ใช้ตามมติการประชุมสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 310 (8/2551) เมื่อวันที่ 15 พ.ย. 51 โดยให้มหาวิทยาลัยนำเสนอโยบายในเรื่ององค์กรและโครงสร้างต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติในหน่วยงานระดับคณะหรือเทียบเท่าคณะ ส่วนหน่วยงานต่ำกว่านั้น มอบให้เป็นอำนาจของอธิการบดีโดยคณะกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัย (ที่ประชุมคณบดี) พิจารณาอนุมัติและหากเป็นเรื่องสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องการขอข้อคิดเห็นจากสภามหาวิทยาลัยก็ให้อธิการบดีพิจารณานำเสนอสภามหาวิทยาลัยทราบและขอข้อคิดเห็น รวมทั้งสถานวิจัย ดังนั้นการดำเนินงานพิจารณาสรุปดังนี้

- ที่ประชุมทีมบริหารมหาวิทยาลัยพิจารณาในเบื้องต้นก่อน หากเห็นชอบจะให้นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (ที่ประชุมคณบดี) พิจารณาอนุมัติจัดตั้งหน่วยงานระดับต่ำกว่าคณะ

- แต่ในกรณีการจัดตั้งภาควิชาใหม่หากที่ประชุมคณบดีเห็นชอบแล้ว จะต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยพิจารณา

- และหากเป็นเรื่องสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องการขอข้อคิดเห็นจาก สภามหาวิทยาลัยก็ให้อธิการบดีพิจารณานำเสนอสภามหาวิทยาลัยทราบและขอข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย

3) หากไม่ผ่าน แจ้งผู้รับผิดชอบของโครงการ โดยจะผ่านกองแผนงานวิทยาเขตปัตตานีเพื่อทราบมติการพิจารณา/ข้อเสนอแนะ/ปรับปรุง

2.6.9 หากผ่านการพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ จะดำเนินการออกประกาศจัดตั้งหน่วยงานใหม่ และหากเป็นหน่วยงานใหม่ระดับคณะ/เทียบเท่า มหาวิทยาลัยฯจะนำแจ้งต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อทราบ (ตามแนวปฏิบัติของประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2555) (planning.pn.psu.ac.th, 2014)

2.7 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาและภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร

2.7.1 ประวัติมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เดิมเป็น “โรงเรียนอาชีวประจำจังหวัด” ตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 ที่หมู่บ้านมลายูบางกอก วันที่ 17 พฤษภาคม 2478 ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่ข้างวัดพุทธภูมิ คือ ส่วนของบริเวณที่เป็นโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงจังหวัดยะลาคณะนี้ การย้ายโรงเรียนครั้งนี้ ด้วยสาเหตุที่ว่าตั้งโรงเรียนเดิม คือที่มลายูบางกอกเป็นเนินสูง ไม่เหมาะแก่การฝึกหัดภาคปฏิบัติ คือการทำสวนปลูกผัก พ.ศ.2478 จัดเป็น “โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตร 2 ชั้น” คือ ชั้นปีที่ 1 และ 2 นักเรียนสอบไล่ได้ ป. 5 เป็นนักเรียนปีที่ 1 ส่วนนักเรียนที่สอบไล่ได้ ป. 6 เป็นนักเรียนปีที่ 2 และมีประณมเกษตรกรรมปีที่ 1 และ 2 รวมอยู่ด้วย

วันที่ 22 สิงหาคม 2480 ย้ายโรงเรียนไปตั้งที่วิทยาลัยเทคนิคปัจจุบัน วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2481 โอนชั้นประณมเกษตรกรรมไปขึ้นกับเทศบาลเมืองยะลา ยังคงเหลือแต่ชั้นฝึกหัดครู พ.ศ. 2504

โรงเรียนฝึกหัดครูยะลา ได้ย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบัน พ.ศ. 2505 กรมการฝึกหัดครูประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูยะลาเป็น“วิทยาลัยครูยะลา” พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนาม "สถาบันราชภัฏ" แทนวิทยาลัยครู พ.ศ. 2538 วิทยาลัยครูยะลาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น "สถาบันราชภัฏยะลา" และปี พ.ศ. 2548 สถาบันราชภัฏยะลาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา” ตามประกาศกฎกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นชื่อมหาวิทยาลัยที่ใช้จนกระทั่งปัจจุบัน

2.7.2 ปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ปรัชญา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น ด้วยกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้บนพื้นฐานการบูรณาการศาสตร์สากลและภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ มุ่งส่งเสริมคุณภาพ เสริมสร้างสังคมสมานฉันท์ สืบสานภูมิปัญญาไทย วิจัยและพัฒนาท้องถิ่น

พันธกิจ (1) ผลิตบัณฑิต (2) ให้บริการวิชาการแก่สังคม (3) วิจัย (4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (5) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (6) เสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรม และ (7) พัฒนาองค์กรคุณภาพ

2.7.3 หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลามีส่วนงานภายใน 8 ส่วนงาน ได้แก่ (1) สำนักงานอธิการบดี (2) สำนักวิทยบริการ (3) สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนใต้ (4) หน่วยงานอิสระ เช่น สถานีวิทยุ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ สโมสรบุคลากร ฯลฯ (5) คณะครุศาสตร์ (6) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (7) คณะวิทยาการการจัดการ และ (8) คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร สำหรับภาควิชาเทคโนโลยีเป็นส่วนงานภายในของคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร ซึ่งส่วนงานภายในของคณะวิทย ๓ ประกอบด้วย 4 ส่วนงานคือ สำนักงานคณะบดี ภาควิชาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และ ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร

1) ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร

ประวัติภาควิชา ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร เป็นส่วนราชการหนึ่งในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเดิมเป็นหมวดวิชาเกษตรกรรม สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยครูยะลาที่เปิดสอนวิชาพื้นฐานบังคับให้นักศึกษาระดับ ปกศ. และ ปกศ. สูง ต่อมาเปิดเป็นวิชาโทให้นักศึกษาระดับ ปกศ. สูง และ คบ. ตามลำดับ หลังจากมีการแยกส่วนราชการในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ มีการเปลี่ยนหมวดวิชาเกษตรศาสตร์เป็นภาควิชาเกษตรศาสตร์ และเปิดรับนักศึกษาในระดับ ปกศ. สูง (เกษตรกรรม), คบ. (เกษตรกรรม) เมื่อวิทยาลัยครูยะลาได้เปลี่ยนสถานะเป็นสถาบันราชภัฏยะลาได้มีการเปิดสอนวิชาการสาขาอื่น ๆ นอกจากสายการศึกษา ภาควิชาเกษตรศาสตร์ในขณะนั้นจึงได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีวุฒิ วท.บ. (เกษตรศาสตร์) และ วท.บ. (เทคโนโลยีการเกษตร) ภายหลังสถาบันราชภัฏยะลามีนโยบายขยายส่วนราชการภายในสถาบัน โดยแยกภาควิชาเกษตรศาสตร์ออกจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจัดตั้งเป็นคณะเกษตรและอุตสาหกรรม แต่ไม่สามารถจัดตั้งเป็นคณะได้ เนื่องจากนโยบายรัฐบาลไม่ต้องการให้มีการขยายส่วนราชการ จึงจัดตั้งเป็นโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรแทนเมื่อปี พ. ศ. 2544 และดำเนินการเป็นโครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรเต็มรูปแบบเมื่อเดือนธันวาคม พ. ศ. 2544 ปีการศึกษา

2544 เปิดโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ปีการศึกษา 2546 เปิดโปรแกรมวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ปี พ.ศ. 2548 สถาบันราชภัฏยะลาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ตามประกาศกฎกระทรวงของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการจัดตั้งคณะเทคโนโลยีการเกษตรจึงได้ยุบรวมเข้าเป็นภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตรในปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน ปีการศึกษา 2548 ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรได้เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทางด้านเกษตรศาสตร์แยกเป็นด้านพืช และด้านสัตว์เป็นครั้งแรก โดยจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงปฏิบัติ ณ ศูนย์แม่ลาน อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี หน่วยงานของรัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดยะลาในปีการศึกษา 2551 ทำการเปิดสอนหลักสูตรปรับปรุงใหม่ในสาขาเกษตรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่นมากขึ้น ในปีการศึกษา 2552 จนถึงปี 2556 ได้จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีแผนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2559 จำนวน 5 หลักสูตร ดังนี้

ระดับปริญญาตรี

- วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ เป้าหมายการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษา พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

- วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร เป้าหมายการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษา พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

- วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาพืชศาสตร์ เป้าหมายการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษา พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป

- วิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาสัตวศาสตร์ เป้าหมายการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษา พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป

ระดับบัณฑิตศึกษา

- วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเกษตร เป้าหมายการเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษา พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป

เนื่องจากศาสตร์ทางสาขาเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้องมีความกว้างและเป็นลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากศาสตร์อื่น ๆ ในกลุ่มของวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการพัฒนาหรือยกระดับส่วนงานทางด้านนี้เทียบเท่าหน่วยงานระดับคณะจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการบริหารงานภายในอย่างยิ่ง กลุ่มศาสตร์ทางสาขาเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในอนาคตหน่วยจะสามารถขยายงาน หลักสูตร การวิจัย การบริการวิชาการ ฯลฯ ออกไป เพื่อสนองตอบการพัฒนาท้องถิ่นได้ สามารถยกตัวอย่างให้เห็นได้ เช่น เกษตรยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ เกษตรเขตร้อน วิทยาศาสตร์เกษตร พลังงานชีวภาพ พืชไร่ ปศุสัตว์ การส่งเสริมการเกษตรระบบการเกษตร เศรษฐศาสตร์เกษตร ธุรกิจเกษตร สารสนเทศทางการเกษตร ภูมิศาสตร์เกษตร วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ประมง การเลี้ยงสัตว์อินทรีย์ การผลิตสัตว์เศรษฐกิจสำหรับท้องถิ่น ธุรกิจผลิตสัตว์สวยงาม

เทคโนโลยีอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล ธุรกิจอาหารแปรรูป การเป็นผู้ประกอบการทางธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูป ฯลฯ

2.8 บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้

สามจังหวัดชายแดนใต้ของไทย หมายถึง ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส ซึ่งเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่อยู่ทางตอนใต้สุดของเขตแดนไทยและติดต่อกับประเทศมาเลเซีย บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้แต่ละจังหวัดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.8.1 ยะลา

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดยะลาประกอบด้วย ที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ประชากร และภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดยะลา (yala.mots.go.th, ม.ป.ป.)

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5 องศา 37 ลิปดา ถึง 6 องศา 41 ลิปดาเหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ 100 องศา 50 ลิปดา ถึง 101 องศา 37 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถไฟประมาณ 1,039 กิโลเมตร ตามถนนเพชรเกษมสายเก่า 1,395 กิโลเมตร หรือสายใหม่ 1,084 กิโลเมตร และเป็นจังหวัดเดียวของภาคใต้ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล มีพื้นที่ทั้งสิ้น 4,521.077 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,825,673.75 ไร่ มีอาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอแม่ลาน อำเภอยะรัง อำเภอทุ่งยางแดง และอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอศรีสาคร และอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัด HULU PERAK รัฐเปรัก และจังหวัด BALING รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และจังหวัด SIK รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

2) เขตการปกครอง

จังหวัดยะลา แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะพื้นที่ออกเป็น 8 อำเภอ 58 ตำบล 379 หมู่บ้าน แยกได้ตามตารางข้างล่าง

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลเขตการปกครองและพื้นที่

ลำดับที่	อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่ (ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	
1	อำเภอเมือง	14	80	2	12	462.24
2	อำเภอรามัน	16	90	2	15	516.03
3	อำเภอบันนังสตา	6	50	2	5	715.00
4	อำเภอกรงปินัง	4	23	-	4	185.00
5	อำเภอธารโต	4	37	1	4	675.00
6	อำเภอเบตง	5	32	1	4	1,328.00
7	อำเภอยะหา	7	49	1	7	499.90
8	อำเภอกาบัง	2	18	-	2	451.00

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา มีส่วนราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 27 ส่วนราชการ และอำเภอ 8 อำเภอ และส่วนราชการส่วนกลาง 78 หน่วยงาน ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยะลา มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

- เทศบาล 9 แห่ง (แยกเป็น เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง และเทศบาลตำบล 7 แห่ง)

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง

- องค์การบริหารส่วนตำบล 53 แห่ง

3) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นภูเขา เนินเขาและหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางถึงสูงมาก โดยเฉลี่ยระหว่าง 100-200 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบ และสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ 2 เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตง เป็นแนวยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทย กับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ภายในจังหวัด ในเขตตำบลบูดี บ้านนังสาแรงของอำเภอเมืองยะลา ถึงอำเภอกรงปินัง และอำเภอรามัน

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีและไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ 210 กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานีไหลผ่านเขตอำเภอเบตง อำเภอธารโตและอำเภอบันนังสตาเป็นพื้นที่ระหว่างภูเขา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้น ที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่อง กำเนิดไฟฟ้า 3 เครื่อง มีกำลังผลิตรวม 72,000 กิโลวัตต์ แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้น

กำเนิดจากภูเขา สันกาลาศีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศมาเลเซีย ไหลผ่านอำเภอ
แว้ง อำเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสาย
บุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ 150 กิโลเมตร

ภูเขาที่สำคัญ ของจังหวัดยะลา คือ ภูเขาสันกาลาศีรี ซึ่งเริ่มต้นจากเขตอำเภอโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี ผ่านอำเภอยะหา อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอเบตง เป็นสันเขาที่แบ่ง
เขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย และเป็นต้นน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำสายบุรี อีกภูเขา
หนึ่ง คือ ภูเขาปิโล อยู่ระหว่างตำบลบุดี ตำบลบันนังสาเรง และตำบลกรงปินัง อำเภอเมืองยะลา เป็น
เทือกเขา ยาวเหยียดติดต่อกับเขตอำเภอรามันและอำเภอบันนังสตา นอกจากนั้นยังมีภูเขาปรินยอม ซึ่ง
อยู่ระหว่างเขตอำเภอรามันและอำเภอบันนังสตา

จากสภาพภูมิประเทศที่อุดมไปด้วยภูเขา ทำให้จังหวัดยะลามีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี
ทำให้อากาศชุ่มชื้น อากาศอบอุ่นในตอน กลางวันและเย็นสบายในเวลากลางคืน

4) ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดยะลาตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นมีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี และมีสภาพอากาศแบบร้อนชื้น มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม และฤดูฝน
เริ่มตั้งแต่ พฤษภาคม-กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 23.1 องศาเซลเซียส และสูงสุด เฉลี่ย
32.7 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,281.6 มิลลิเมตร ต่อปี มีฝนตกเฉลี่ย 135 วันต่อปี เดือน
ตุลาคม-พฤศจิกายน มีฝนตกชุกที่สุด

5) ประชากร

ในจังหวัดยะลา มีประชากรทั้งหมด 469,726 คน แยกเป็น ประชากรเพศชายจำนวน
233,705 ประชากรเพศหญิง 236,021 และจำนวนครัวเรือน จำนวน ๑๔๓,๐๐๕ ครัวเรือน

6) ภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดยะลา

ค่าแรงขั้นต่ำในจังหวัดยะลา ปี 2551 เท่ากับ 155 บาท/วัน ส่วนภาวะเศรษฐกิจของ
จังหวัดยะลา ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาการบริหารราชการ การ
ป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ และสาขาการขนส่งชายปลึก การซ่อมยานยนต์
ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเป็นสำคัญตามลำดับ เศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดยะลา
เดือนเมษายน 2556 หดตัว เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนเป็นผลมาจากปัจจัย ด้านอุปทาน
ภาคการเกษตรลดลง รายได้เกษตรกรลดลง เนื่องจากราคาผลผลิตยางพาราที่เป็นพืชเศรษฐกิจที่
สำคัญของจังหวัดปรับตัวลดลง นักลงทุนเทขายเพื่อป้องกันความเสี่ยง หลังจากเงินเยนแข็งค่า สต็อก
ยางจีนเพิ่มขึ้น ทำให้เงินไม่ต้องเร่งซื้อขาย ปริมาณผลผลิตยางพาราลดลง เนื่องจากเป็น
ช่วงเริ่มเปิดกรีดยาง ภาคการบริการและการท่องเที่ยวหดตัว จำนวนนักท่องเที่ยวที่ผ่านด่านตรวจคน
เข้าเมืองในอำเภอเบตงมีจำนวนลดลง เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดยะลาที่มีความรุนแรง
เพิ่มขึ้น ด้านอุปสงค์ การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคหดตัว สะท้อนจากยอดการจดทะเบียนรถใหม่
และยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีจำนวนลดลง ด้านการค้าระหว่างประเทศหดตัวจากเดือนที่ผ่านมา
มา สินค้าส่งออกที่สำคัญ น้ำยางข้น ยางผสมสำเร็จ

- การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้านจังหวัดยะลาประจำเดือนเมษายน 2556 มีมูลค่าการค้ารวม 381.85 ล้านบาท โดยแยกเป็น มูลค่าสินค้าส่งออก 376.05 ล้านบาท มูลค่าสินค้านำเข้า 5.80 ล้านบาท ดุลการค้าเกินดุล 370.25 ล้านบาท

- การส่งออก ลดลง 25.98 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 6.46 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนที่ผ่านมา (มี.ค. 2556) เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน (เม.ย. 2555) พบว่ามูลค่าการส่งออก ลดลง 12.97 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 3.33 สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่

น้ำยางข้น ปริมาณ 3,399.48 ตัน มูลค่า 188.72 ล้านบาท

ยางผสมสำเร็จ ปริมาณ 1,713.60 ตัน มูลค่า 162.54 ล้านบาท

ยางแท่ง ปริมาณ 20.10 ตัน มูลค่า 1.84 ล้านบาท

ไม้ยางพาราแปรรูป ปริมาณ 287.90 ตัน มูลค่า 4.45 ล้านบาท

เส้นใยผ้า 100% COTTON (ผ้าทอ) ปริมาณ 4.80 ตัน มูลค่า 4.40 ล้านบาท

- การนำเข้า ลดลง 7.92 ล้านบาท หรือร้อยละ 57.72 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนที่ผ่านมา (มี.ค. 2556) และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อน (เม.ย. 2555) พบว่ามูลค่าการนำเข้าลดลง 2.78 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 32.40 สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่

ดอกไม้สด ปริมาณ 52.56 ตัน มูลค่า 2.36 ล้านบาท

สกาโนแคปซูล ปริมาณ 1.38 ตัน มูลค่า 1.48 ล้านบาท

แก๊สแอมโมเนียเหลว ปริมาณ 37.50 ตัน มูลค่า 0.99 ล้านบาท

ส้มแขก ปริมาณ 1.02 ตัน มูลค่า 0.79 ล้านบาท

ผงเห็ดหลินจือ ปริมาณ 1.00 ตัน มูลค่า 0.73 ล้านบาท

- ภาวะการค้าโดยทั่วไป ภาวะการค้าโดยรวมในเดือนนี้มีมูลค่า 381.85 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 33.90 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 8.15 และเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปีก่อนหน้า (เม.ย. 2555) พบว่ามูลค่าการค้าลดลง 15.75 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 3.96 โดยจำแนกเป็น การส่งออกมีมูลค่า 376.05 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 23.98 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 6.46 ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 5.80 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 7.92 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 57.72

- ด้านการประกอบธุรกิจ การจดทะเบียนนิติบุคคล ในเดือนเมษายน 2556 จดทะเบียนตั้งใหม่ มีการจดทะเบียนตั้งใหม่ จำนวน 8 ราย ซึ่งจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 7 ราย จัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 1 ราย รวมทุนจดทะเบียน 9.70 ล้านบาท เมื่อเทียบกับในช่วงเดียวกันของปีก่อน (เมษายน 2555) จดทะเบียนตั้งใหม่ จำนวน 9 ราย ปรากฏว่าการจดทะเบียนตั้งใหม่มีการจดทะเบียนลดลงจากเดือนเดียวกันในปีก่อน นิติบุคคลที่จดทะเบียนตั้งใหม่ จะตั้งอยู่ในเขตท้องที่อำเภอเมืองยะลา อำเภอเบตง อำเภอรามัน ประกอบกิจการประเภทการก่อสร้างอาคารทั่วไป การขายส่ง เป็นต้น

- ด้านสินค้าเกษตร

สถานการณ์ด้านการผลิต สถานการณ์การผลิตยางพาราในช่วงเดือนนี้ ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อยลง เนื่องจากเกษตรกรเริ่มเปิดกรีดยาง และมีฝนตกชุกในตอนเย็นเป็นอุปสรรคต่อการกรีดยาง

สถานการณ์ด้านการตลาด ราคาขายปรับตัวลดลง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีปริมาณขายจำนวนมากที่ซื้อไว้ จึงชะลอการรับซื้อและเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนมีการชะลอตัวส่งผลกระทบต่อราคาขายตามไปด้วย

สถานการณ์ด้านราคา ภาวะราคาขายพาราจังหวัดยะลา ในช่วงเดือนนี้ราคาโดยเฉลี่ยปรับตัวลดลง เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา โดยยางแผ่นรมควันชั้น 3 ราคา กิโลกรัมละ 79.46 บาท (ลดลงร้อยละ 3.83) ยางแผ่นดิบชั้น 3 ราคา กิโลกรัมละ 71.84 บาท (ลดลงร้อยละ 5.58) น้ำยางสด ราคา กิโลกรัมละ 69.50 บาท (ลดลงร้อยละ 3.50) เศษยางคละ ราคา กิโลกรัมละ 29.88 บาท (ลดลงร้อยละ 6.50)

ผลไม้เศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ได้แก่ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง และส้มโชกุน ในปี 2555/56 นี้ ลองกองของจังหวัดยะลามีปริมาณผลผลิตมาก จำนวน 2,230 ตัน ราคาขายเฉลี่ยเกรด A ประมาณ กก.ละ 24.75 บาท เกรด B ประมาณ กก.ละ 16.62 บาท เกรด C ประมาณ กก.ละ 9.25 บาท ราคาเฉลี่ย 16.87 บาท คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 37,620,100.00 บาท ทุเรียน มีปริมาณผลผลิตมากจำนวน 19,760 ตัน ราคาขายเฉลี่ยประมาณ กก.ละ 27 บาท คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 533,520,000.00 บาท

2.8.2 ปัตตานี

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปัตตานีประกอบด้วย ที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ประชากร และภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดปัตตานี (www.pattani.go.th, ม.ป.ป)

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 1,055 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 1,940.35 ตร.กม. หรือประมาณ 1,212,723 ไร่ อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ่าวไทย ทิศใต้ ติดต่อกับ เขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และเขตอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

2) เขตการปกครอง

จังหวัดปัตตานีได้แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 642 หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 12 แห่ง (เทศบาลเมือง 1 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล 101 แห่ง ซึ่งเป็น อบต. ชั้นเล็ก 99 แห่ง และ อบต. ชั้นกลาง 2 แห่ง คือ อบต. รุสะมิแล และ อบต. บานา โดยไม่มี อบต. ชั้นใหญ่ การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
- เทศบาล 12 แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 99 แห่ง
- สภาตำบล 11 แห่ง ได้แก่

3) ลักษณะภูมิประเทศ

แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย พื้นราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีหาดทรายยาว และเป็นที่ราบชายฝั่งกว้างประมาณ 10-30 กิโลเมตร พื้นที่ราบลุ่ม บริเวณตอนกลาง และตอนใต้ของจังหวัด มีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรม และพื้นที่ภูเขา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนน้อยอยู่ ทางตอนใต้ของ อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอกะป้อ และทางตะวันออกของอำเภอสายบุรี

4) ลักษณะภูมิอากาศ

ฝน ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดปัตตานี ระหว่างปี 2540-2550 จะอยู่ในช่วง 1,281.1 มม.ถึง 2,568.3 มม. สำหรับปริมาณน้ำฝนในรอบปี 2550 มีฝนรวมทั้งปีวัดได้ 1,841.2 มม. จำนวนวันที่มีฝนตก 152 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือ เดือนตุลาคม 2550 วัดได้ 316.1 มม. เดือนที่มีฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ 2550 วัดได้ 0.0 มม. ปริมาณน้ำฝนสูงที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 117.9 มม. เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2550

อุณหภูมิ ค่าอุณหภูมิของจังหวัดปัตตานี ในรอบปี พ.ศ. 2550 มีค่าอยู่ในช่วง 19.5 ถึง 37.0 องศาเซลเซียส มีค่าอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 37.0 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2550 อุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 19.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 31 มกราคม 1 กุมภาพันธ์ และ 6 มีนาคม 2550 ค่าอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี มีค่าอยู่ในช่วง 27.30 องศาเซลเซียส

5) ประชากร

จังหวัดปัตตานีเป็นอาณาจักรที่เก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรืองทำให้เป็นแหล่งศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา มาตั้งแต่ในอดีต ปัจจุบันเป็นแหล่งชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยหนาแน่น โดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำปัตตานี จำนวนประชากร ณ เดือนพฤศจิกายน 2550 รวมทั้งสิ้น 637,806 คน แยกเป็นชาย 314,836 คน หญิง 322,970 คน จำนวนหลังคาเรือน 146,533 หลังคาเรือน อัตราความหนาแน่นของประชากร 328.7 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 84.96 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 14.99 นับถือศาสนาพุทธ และร้อยละ 0.05 นับถือศาสนาอื่น ๆ

6) ภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดปัตตานี

ค่าแรงขั้นต่ำในจังหวัดปัตตานี ปี 2551 เท่ากับ 155 บาท/วัน ส่วนภาวะเศรษฐกิจการค้าทั่วไปของจังหวัด ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ประมง ยางพารา และไม้ผล ปริมาณผลผลิตโดยรวมในช่วงเดือนนี้ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ประกอบแนวโน้มเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว ส่งผลให้มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น ทำให้ราคายางพาราโดยรวมในเดือนนี้ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายนการลงทุนในภาคเอกชนมีสัดส่วนการลงทุนเพิ่มขึ้น

การค้าชายแดน ในเดือนธันวาคม 2552 ไม่มีมูลค่าการค้าที่ผ่านด่านศุลกากรปัตตานี แต่จะส่งออกทางด้านศุลกากรจังหวัดสงขลาและนราธิวาส

ดัชนีราคาผู้บริโภคของจังหวัดปัตตานี เดือนธันวาคม 2552 เท่ากับ 108.9 เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน 2552 ปรากฏว่าดัชนีราคาผู้บริโภคในเดือนนี้ลดลงจากการลดลงของดัชนีหมวดอาหารและเครื่องดื่ม และดัชนีหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม

ภาวะสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

- ยางพารา เดือนธันวาคม 2552 ยางพาราแผ่นดิบคุณภาพ 3 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 76 บาท น้ำยางพาราสด ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 78.25 บาท และเศษยางพารา ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 38.50 บาท เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า (เดือนพฤศจิกายน 2552) พบว่า ราคายางพาราแผ่นดิบ น้ำยางพาราสดและเศษยางพารามีการปรับราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.16, 5.47 และ 2.98 ตามลำดับ
- ประมง เดือนธันวาคม 2552 สัตว์น้ำ มีปริมาณ 7,297.19 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 274.57 ล้านบาท เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า (เดือนพฤศจิกายน 2552) พบว่า ปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.47 และมูลค่าลดลง ร้อยละ 0.28
- กุ้งขาว เดือนธันวาคม 2552 ไม่มีการจำหน่ายกุ้งขาวและกุ้งกุลาดำผ่านชมรมผู้เลี้ยงกุ้งแต่อย่างใด

2.8.3 จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนราธิวาสประกอบด้วย ที่ตั้งและอาณาเขต เขตการปกครอง ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ประชากร และภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดนราธิวาส (www2.narathiwat.go.th, ม.ป.ป)

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

เป็นจังหวัดชายแดน ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ประมาณ ๑,๑๔๙ กิโลเมตร และทางรถไฟ ประมาณ ๑,๑๑๖ กิโลเมตร สุดชายแดนไทย-มาเลเซีย ที่สถานีรถไฟสุไหงโกลก อาณาเขต ทิศเหนือ จดจังหวัดปัตตานีและอำเภอไทยทิศใต้ จดอำเภอไทยและประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออก จดประเทศมาเลเซีย ตะวันตก จดจังหวัดยะลา

2) เขตการปกครอง

จังหวัดนราธิวาส แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 77 ตำบล 593 หมู่บ้าน 57 ชุมชน มีหน่วยงานส่วนภูมิภาค 28 หน่วยงาน หน่วยงานส่วนกลาง 54 หน่วยงาน และมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 11 หน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 12 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 74 แห่ง จังหวัดนราธิวาส แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 คน การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 12 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 74 แห่ง

3) ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นป่าและภูเขาประมาณ ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทั้งหมด มีภูเขาหนาแน่นแถบทิศตะวันตกเฉียงใต้จดเทือกเขาสันกาลาศีรี ซึ่งเป็นแนวกันพรหมแดน ไทย-มาเลเซีย ลักษณะของพื้นที่มีความลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่บริเวณติดกับอ่าวไทยและที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำ ๔ สาย คือ แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และแม่น้ำโก-ลก มีพื้นที่พรุจำนวนประมาณ ๓๖๑,๘๖๐ ไร่

4) ลักษณะภูมิอากาศ

เป็นแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งออกเป็น 2 ฤดู ได้แก่

- ฤดูฝน แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดียเข้ามา ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม อีกช่วงหนึ่งก็คือช่วงที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดเอาความชื้นจากอ่าวไทยเข้ามา ทำให้ฝนตกชุกอีกในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

- ฤดูร้อน ฤดูร้อนอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เนื่องจากได้รับลมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนที่พัดมาจากทะเลจีนใต้ ทำให้อากาศโดยทั่วไปร้อนและชื้น

5) ประชากร

จังหวัดนราธิวาสมีประชากรจากการสำรวจเมื่อธันวาคม 2550 จำนวน 712,207 คน จำแนก เป็นผู้ชาย 352,991 คน ผู้หญิง 359,626 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม 85 % ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์และอื่น ๆ 15 %

6) ภาวะเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจังหวัดนราธิวาส

ค่าแรงงานขั้นต่ำในจังหวัดนราธิวาส ปี 2551 เท่ากับ 153 บาท/วัน ส่วนภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาสโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับผลิตผลทางการเกษตรเป็นสำคัญ อาชีพหลัก คือ การทำสวนยางพารา การทำสวนผลไม้ต่าง ๆ การปศุสัตว์ (การเลี้ยงสัตว์) การประมง ฯลฯ

จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรทั้งสิ้น 1,599,523 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.48 ของพื้นที่ทั้งหมด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ยางพารา ข้าว มะพร้าว และผลไม้ต่าง ๆ

- ยางพารา พื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 989,014 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.83 ของพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร โดยมีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วจำนวน 823,623 ไร่ หรือร้อยละ 83.28 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด แหล่งผลิตที่สำคัญคือ อำเภอศรีสาคร รือเสาะ และอำเภอจะแนะ มีช่วงฤดูกาลผลิตอยู่ในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม และเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม

- ผลไม้ที่สำคัญของจังหวัดนราธิวาส

ลองกอง พื้นที่ปลูกลองกองในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวน 72,414 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 3,467 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 4.57 โดยมีพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วจำนวน 63,404 ไร่ ลดลงจากปีที่ผ่าน มา 2,768 ไร่ หรือร้อยละ 4.18 ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 5,232.51 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 887.02 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.41 แหล่งผลิตลองกองที่สำคัญ คือ อำเภอระแงะ ศรีสาคร และสุคีริน

มังคุด พื้นที่ปลูกมังคุดในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวน 24,025 ลดลงจากปีที่แล้ว 1,516 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 5.94 เนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว 21,393 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 1,034 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 4.61 ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 4,240.50 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1,979.28 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.53 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งจังหวัด 570.38 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 70.50 กิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.10 อำเภอที่มีการปลูกมังคุดมากที่สุดในจังหวัด ได้แก่ อำเภอสุไหงปาดี ระแงะ และแว้ง ตามลำดับ

ทุเรียน พื้นที่ปลูกทุเรียนในจังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 31,674 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 288 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.90 เนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว 29,257 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 419 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 10,223.08 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 1,717.97 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.20 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งจังหวัด 710.23 กิโลกรัม ลดลงจากปีที่แล้ว 16.91 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 19.23 แหล่งผลิตทุเรียนที่สำคัญคือ อำเภอระแงะ อำเภอศรีสาคร และอำเภอสุไหงปาดี

เงาะ พื้นที่ปลูกเงาะในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวน 29,919 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 2,195 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 6.84 เนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว 28,432 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 1,546 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 5.16 ผลผลิตรวมจังหวัด 6,036.49 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 2,120.7 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.16 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ทั้งจังหวัด 605.08 กิโลกรัม ลดลงจากปีที่แล้ว 60.22 กิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 9.05 โดยแหล่งผลิตเงาะที่สำคัญคือ อำเภอระแงะ อำเภอสุไหงปาดี และอำเภอสุคีริน

- มะพร้าว

พื้นที่ปลูกมะพร้าวในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวน 41,913 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1,105 ไร่ หรือเพิ่มร้อยละ 2.71 เนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว 40,132 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 107 ไร่ หรือลดลงร้อยละ 0.27 ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 29,782.31 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 594.30 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.04 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งจังหวัด 840 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 81.31 กิโลกรัมหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.72 ซึ่งมะพร้าวจะให้ผลผลิตตลอดทั้งปี โดยแหล่งผลิตมะพร้าวที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอตากใบ อำเภอบาเจาะ และอำเภอเมือง

- ปาล์มน้ำมัน

พื้นที่ปลูกปาล์มในจังหวัดนราธิวาสมีจำนวน 47,127 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 2,441 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.46 เนื้อที่ให้ผลผลิตแล้ว 24,233 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 1,631 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.22 ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 44,485.91 ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว 1,466.32 ตัน หรือลดลงร้อยละ 3.19 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ทั้งจังหวัด 1,891.38 กิโลกรัม ลดลงจากปีที่แล้ว 92.31 กิโลกรัมหรือลดลงร้อยละ 4.65

- การประมง

จังหวัดนราธิวาส มีประชากรที่ประกอบอาชีพทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 5,158 รายและเป็นเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด มีจำนวน 4,437 ราย และเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเล จำนวน 721 ราย การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง จำนวน 689 ราย และเพาะปลาดุกจำนวน 3,448 ราย แยกเป็นปลาดุกในบ่อดิน จำนวน 1,274 ราย และปลาดุกในบ่อพลาสติก จำนวน 2,174 ราย ซึ่งการเลี้ยงจะกระจายกระจายทุกอำเภอ ยกเว้นประมงด้านทะเลและในอำเภอเมืองนราธิวาสและอำเภอดากใบ เท่านั้น สรุปข้อด้านการประมง ปี 2555 ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลการประมงของจังหวัดนราธิวาส ปี 2555

ลำดับ ที่	ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร		จำนวน ที่เลี้ยง (ไร่)	ราคาต่อ หน่วย (บาท/กก.)	มูลค่ารวม (บาท)
		ราย	ครัวเรือน			
1	ปลาดุกในบ่อดิน	747	747	453.47	33.85	90,717,440.00
2	ปลาดุกในบ่อพลาสติก	1,206	1,206	29.45	33.85	11,914,240.00
3	ปลากระพงขาวในบ่อ กระชัง	379	379	7.85	120.00	52,752,000.00
4	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	4,278	4,278	-	-	-
5	เพาะเลี้ยงสัตว์ทะเล	610	610	-	-	-
รวม		7,220	7,220	-	-	155,383,680

ที่มา: www.pattani.go.th (ม.ป.ป)

- ด้านปศุสัตว์

จังหวัดนราธิวาส มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิดที่นิยมเลี้ยงกันทั่วไป ได้แก่ โคเนื้อ สุกร แพะ แกะ ไก่ และเป็ด เป็นต้นส่วนใหญ่เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน สายพันธุ์ที่นิยมเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองเลี้ยงง่าย เหมาะกับสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ แต่จะให้ผลผลิตต่ำ สำหรับชนิด ต้องอาศัยการนำเข้าของจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งผลการเคลื่อนย้ายสัตว์ก่อให้เกิดการนำเอาโรคระบาดสัตว์หลายชนิดเข้ามาด้วย จึงได้จัดทำโครงการที่จะพัฒนาสัตว์เลี้ยง โดยการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ แก่เกษตรกร มีการศึกษาดูงานจากจังหวัดต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการเลี้ยง และรัฐบาลมีการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์พันธุ์ดี และให้บริการผสมโคเทียม การสนับสนุนเวชภัณฑ์และบริการวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ เพื่อลดอัตราการตายของสัตว์เลี้ยงและเร่งการผลิตสัตว์ให้เพียงพอต่อการต้องการของผู้บริโภค ที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริมในครัวเรือน

โคเนื้อ ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง รองลงมาเป็นโคพันธุ์ลูกผสมที่เกิดจากการผสมเทียมและการใช้พ่อพันธุ์โคเพศผู้ อายุ 2-3 ปี มีน้ำหนักประมาณ 180 กิโลกรัม เลี้ยงแบบยืนโรงให้หญ้าสดเต็มที่ และเสริมอาหารข้นใช้เวลาขุน ประมาณ 3-6 เดือน เมื่อได้น้ำหนักประมาณ 300-500 กิโลกรัม ก็สามารถจำหน่ายได้ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า ปริมาณการเลี้ยงโคเนื้อ ในปี 2555 จำนวน 62,952 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 1,844 ตัว หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.93 ในจำนวนโคเนื้อดังกล่าว แยกเป็นเพศผู้ จำนวน 19,258 ตัว และเพศเมีย จำนวน 43,694 ตัว และครัวเรือนที่เลี้ยง 15,735 ครัวเรือน อำเภอที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงกันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบาเจาะ อำเภอระแงะ และอำเภอ รือเสาะ ตามลำดับ อำเภอที่มีเกษตรกรเลี้ยงน้อยที่สุด คือ อำเภอสุคิริน อำเภอจะแนะ และอำเภอสุไหงปาดี ตามลำดับ

กระบือ ปริมาณการเลี้ยงกระบือ ในปี 2555 จำนวน 4,701ตัว แยกเป็นกระบือตัวผู้ จำนวน 1,474 ตัว กระบือตัวเมีย จำนวน 3,227 ตัว ลดลงจากปีที่แล้ว 275 ตัว หรือลดลงร้อยละ 5.85 จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงจำนวน 880 ครัวเรือน อำเภอที่มีเกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุด ได้แก่

อำเภอบาเจาะ อำเภอเรือเสาะ และอำเภอสุโงโก-ลก อำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอสุคีริน อำเภोजะแนะ และอำเภอศรีสาคร ตามลำดับ

สุกร ปริมาณการเลี้ยงสุกรในปี 2555 จำนวน 1,117 ตัว แยกเป็นสุกรเพศเมีย จำนวน 909 ตัว และเพศผู้จำนวน 208 ตัว หรือลดลงจากปีที่ผ่านมา 6,569 ตัว หรือร้อยละ 85.47 จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงสุกร 207 ครัวเรือน อำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอดากใบ อำเภอสุโงโก-ลก และตามลำดับ อำเภออำเภอสุโงโก-ลก ที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงสุกร น้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอยี่งอ อำเภอระแงะ อำเภอจะแนะ อำเภอเจาะไอร้อง ตามลำดับ

แพะ การเลี้ยงแพะส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตที่มีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยจะกระจายทั่วทั้งจังหวัด การเลี้ยงเป็นการเลี้ยงแบบรายย่อย 3-5 ตัว/ครัวเรือน เลี้ยงเพื่อประโยชน์ในการใช้ทำพิธีศาสนาอิสลามและบริโภคที่เหลือก็จำหน่ายเป็นรายได้เสริม การเลี้ยงแบบเชิงธุรกิจมีน้อยมาก ปริมาณการเลี้ยงแพะ ในปี 2555 จำนวน 32,653 ตัว แยกเป็น แพะตัวผู้ จำนวน 8,875 ตัว แพะตัวเมีย จำนวน 23,778 ตัว เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 7,174 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.97 จำนวนครัวเรือนที่เลี้ยงแพะ จำนวน 5,952 ครัวเรือน อำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงแพะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบาเจาะ อำเภอเรือเสาะ และอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ และอำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงแพะน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอสุคีริน อำเภอศรีสาคร และอำเภอจะแนะ

แกะ การเลี้ยงแกะส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามโดยจะกระจายทั่วทั้งจังหวัด การเลี้ยงเป็นแบบการเลี้ยงรายย่อย 3-5 ตัว/ครัวเรือน เลี้ยงเพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้ทำพิธีทางศาสนาอิสลามและการบริโภค ที่เหลือก็จำหน่ายเป็นรายได้เสริม การเลี้ยงแบบเชิงธุรกิจมีน้อยมาก ปริมาณการเลี้ยงแกะในปี 2554 จำนวน 2,618 ตัว แยกเป็นตัวผู้ จำนวน 785 ตัว ตัวเมีย 1,833 ตัว ลดลงจากปีที่แล้ว จำนวน 28 ตัว หรือร้อยละ 1.07 จำนวนครัวเรือน ที่เลี้ยงแกะ จำนวน 489 ครัวเรือน

ไก่ เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงไก่เพื่อการบริโภคในครัวเรือนที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม จังหวัดนราธิวาส มีปริมาณการเลี้ยงไก่ในปี 2555 จำนวน 664,960 ตัว แยกเป็นไก่พื้นเมือง จำนวน 564,192 ตัว ไก่เนื้อ จำนวน 83,044 ตัว ไก่ไข่ จำนวน 17,724 ตัว หรือเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 71,025 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.68 จำนวนครัวเรือนที่เลี้ยง 29,403 อำเภอที่มีการเลี้ยงไ้มากที่สุด ได้แก่ อำเภอระแงะ อำเภอบาเจาะ และอำเภอเมืองนราธิวาส ตามลำดับ และอำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงไก่น้อยที่สุดได้แก่ อำเภอศรีสาคร อำเภอสุคีรินและอำเภอแว้ง

เป็ด การเลี้ยงเป็ดเทศในจังหวัดนราธิวาส จะมีการเลี้ยงเป็ดทุกครัวเรือน การเลี้ยงเพื่อบริโภคเกือบทุกครัวเรือนที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม เป็ดเทศหรือเป็ดชวา เป็นพันธุ์เป็ดที่ชาวบ้านนิยมเลี้ยงกันมาก เนื่องจากเลี้ยงง่าย โตเร็ว ทนต่อโรคระบาดและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาส มีสภาพพื้นที่เหมาะสม จึงเป็นสัตว์ที่เกษตรกรรมเลี้ยงกันประจำบ้าน ปริมาณเป็ดในปี 2555 จำนวน 253,796 ตัว แยกเป็นเป็ดเทศ จำนวน 200,191 ตัว เป็ดเนื้อจำนวน 9,759 ตัว เป็ดไข่จำนวน 43,846 เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว จำนวน 29,573 ตัว หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.65 จำนวนครัวเรือนที่เลี้ยง จำนวน 17,562 ครัวเรือนอำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงเป็ดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอ บาเจาะ อำเภอระแงะ และอำเภอดากใบ ตามลำดับและอำเภอที่มีเกษตรกรรมเลี้ยงเป็ดน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอศรีสาครอำเภอสุคีริน และอำเภอจะแนะ ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาข้อมูลครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การศึกษาเชิงปริมาณ

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ

- นักศึกษาที่เรียนสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
- ผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระทางการเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส
- ผู้ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส
- ศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

2) กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนที่แท้จริงของประชากร ตามกลุ่มประชากรข้างต้นแต่ละกลุ่ม รวมจำนวนตัวอย่าง 458 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร	จำนวนตัวอย่างที่ส่ง แบบสอบถามให้ตอบ (ชุด)	จำนวนตัวอย่างที่ส่ง แบบสอบถามคืนและ ตอบแบบสอบถาม สมบูรณ์ (ชุด)
นักศึกษาที่เรียนสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง กับการเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	170	160
ผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	150	111
ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้าน การเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส	130	106
ผู้ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส	50	48
ศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	50	33
รวม	550	458

3.1.2 เครื่องมือการวิจัย

1) ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) (ภาคผนวก

1) แบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบและ
เติมคำในช่องว่าง ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ และจังหวัดที่กำลังศึกษาหรือกำลังทำงาน

ส่วนที่ 2 ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 4
ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิศาสตร์ทางกายภาพชีวภาพ ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ ด้านการเกษตรกับวิถีชีวิต
ประชาชน และด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ส่วนที่ 3 ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรและความ
คิดเห็นอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

2) การสร้างเครื่องมือ

- ศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ร่างแบบสอบถาม
- ทบทวนและปรับแก้แบบสอบถาม

3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ทดลองแบบสอบถาม โดยทดลองเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจข้อคำถามในแบบสอบถาม จากนั้นปรับแก้แบบสอบถาม

- ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก 2) ประเมินความเที่ยงตรง จากนั้นวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม กับวัตถุประสงค์ (Index of Congruence: IOC) ทั้งรายข้อและค่าเฉลี่ยรวม เมื่อพิจารณารายข้อ หากข้อใดได้คะแนนต่ำกว่า 0.5 ทำการปรับข้อคำถามหรือบางข้อตัดข้อคำถามนั้นออกไป ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.90

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การเก็บข้อมูล เก็บกับนักศึกษาที่เรียนสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ผู้วิจัยได้ประสานกับเครือข่ายอาจารย์ที่รู้จักโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยติดตามและที่อยู่ไว้เรียบร้อยแล้ว

2) การเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยขอความร่วมมือให้นักศึกษาไปสอบถามผู้ปกครองของตนเองโดยกำชับเรื่องความซื่อสัตย์ ให้เป็นความคิดเห็นจากผู้ปกครองจริง ๆ

3) การเก็บข้อมูลกับประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระทางด้านการเกษตรและผู้ที่ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และให้ส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยติดตามและที่อยู่ไว้เรียบร้อยแล้ว

4) การเก็บข้อมูลกับศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวน 458 ชุด ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) และสถิติอ้างอิง (inferential statistic)

1. สถิติเชิงบรรยาย ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรชาวสวนยางผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. สถิติอ้างอิง ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร โดยใช้ χ^2 -test

3.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ

3.2.1 เลือกตัวอย่างที่ผู้บริหารองค์กรหรือหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ได้แก่ 1) รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 2) คณบดีคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 3) คณบดีคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 4) หัวหน้าภาควิชาภาควิชาเทคโนโลยีและการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และ 5) หัวหน้าแผนกวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ภาคผนวกที่ 3)

3.2.2 โทรศัพท์ประสานติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์บุคคลตามข้อ 3.2.1

3.2.3 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามวันและเวลานัดแนะ ระหว่างการสัมภาษณ์ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลบันทึกเสียง

ประเด็นคำถามหลัก ๆ (ภาคผนวกที่ 4) ได้แก่

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรให้เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

3.2.4 ถอดไฟล์ข้อมูลที่บันทึกเสียงเป็นความเรียงตามการให้สัมภาษณ์

3.2.5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ถอดไฟล์ข้อมูลตามข้อ 3.2.4 แยกเป็นได้ 2 ประเด็น คือ ความสำคัญของอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส และการพัฒนาภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรให้เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

4.1.1 ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสแบ่งตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	179	39.08
หญิง	279	60.92
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 458 คน เป็นผู้ชาย 179 คน คิดเป็นร้อยละ 39.08 และเป็นผู้หญิง 279 คน คิดเป็นร้อยละ 60.92

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสแบ่งตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	174	37.99
25-35 ปี	85	18.56
36-45 ปี	78	17.03
46-55 ปี	85	18.56
56-55 ปี	36	7.86
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวนทั้งหมด 458 คน ส่วนใหญ่จำนวน 174 คน มีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.99 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 25-35 ปี, 46-55 ปี, 36-45 ปี และ 56-55 ปี จำนวน 85, 85, 78 และ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.56, 18.56, 17.03 และ 7.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสแบ่งตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มหาวิทยาลัย	160	34.93
-มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 88 คน (55%)		
-มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี 48 คน (30%)		
-มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 24 คน (15%)		
เป็นผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	111	24.24
ประกอบอาชีพการเกษตร (งานส่วนตัว/อาชีพอิสระ)	106	23.14
-ปลูกผัก 34 คน (32.08%)		
-ทำสวนยางพารา 32 คน (30.19%)		
-ทำการประมง 28 คน (26.42%)		
-ทำนา 5 คน (4.72%)		
-ปลูกข้าวโพด 3 คน (2.83%)		
-ทำสวนไม้กระพุนิดพืช 3 คน (2.83%)		
-ทำการเกษตรผสมผสาน 1 คน (0.94%)		
ทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร	48	10.48
-สำนักงานเกษตรจังหวัด 14 คน (29.17%)		
-ภาควิชาหรือคณะในมหาวิทยาลัย 12 คน (25.00%)		
-กรมปศุสัตว์ 8 คน (16.67%)		
-สำนักงานเกษตรอำเภอ 5 คน (10.42%)		
-สถานีพัฒนาที่ดิน 4 คน (8.33%)		
-ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร 3 คน (6.25%)		
-ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร 2 คน (4.17%)		
เป็นศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	33	7.21
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพกำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมหาวิทยาลัย เป็นผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และประกอบอาชีพการเกษตร มีจำนวน 160, 111 และ 106 คน คิดเป็นร้อยละ 34.93, 24.24, และ 23.14 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตรจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 และเป็นศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาน้อยสุดจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 7.21

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสแบ่งตามจังหวัดที่กำลังศึกษาหรือทำงาน

จังหวัดที่กำลังศึกษาหรือทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ยะลา	246	53.70
ปัตตานี	136	29.70
นราธิวาส	76	16.60
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในจังหวัดยะลาจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 53.70 อยู่ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 และอยู่ในจังหวัดนราธิวาสจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 458 คน

2) ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

ตารางที่ 4.5 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

ภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. สัดส่วนพื้นที่ของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร	445	97.16	12	2.62	1	0.22
2. มีพื้นที่ราบและราบลุ่มเหมาะแก่การทำการเกษตร เช่น ทำนาข้าว การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์	447	97.60	8	1.75	3	0.66
3. มีที่ราบสูงและภูเขาสามารถทำการเกษตร เช่น ปลูกพืช หรือหาของป่า สัตว์ ได้	419	91.48	38	8.30	1	0.22
4. ปัตตานีและนราธิวาสมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเหมาะแก่การทำการประมง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางทะเล	440	96.07	18	3.93	0	0
5. สภาพภูมิอากาศร้อนชื้นเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชนานาพันธุ์	419	91.48	38	8.30	1	0.22
6. สภาพภูมิอากาศสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ	437	95.41	20	4.37	1	0.22
7. ยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีพืชท้องถิ่นที่สามารถส่งเสริมให้มีศักยภาพต่อไปในอนาคตได้	439	95.85	17	3.71	2	0.44

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
8. ยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีสัตว์ท้องถิ่นที่สามารถส่งเสริมให้มีศักยภาพต่อไปในอนาคตได้	426	93.01	31	6.77	1	0.22
9. มีฝนตกชุกทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอในการทำการเกษตรประเภทต่าง ๆ	418	91.27	40	8.73	0	0
10. ภาพรวมระบบการคมนาคมขนส่งของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส สามารถสนับสนุนระบบการผลิตทางการและจำหน่ายสินค้าเกษตรได้	418	91.27	40	8.73	0	0
11. เมืองคักรหรือหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตรมากพอ	375	81.88	83	18.12	0	0

จากตารางที่ 4.5 ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เกินร้อยละ 90.00 เห็นด้วยเกี่ยวกับจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีสภาพภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพเหมาะสมกับการเกษตร

ตารางที่ 4.6 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านเศรษฐกิจภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

เศรษฐกิจภาคใต้	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ยางพาราเป็นพืชที่สร้างรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร	375	81.88	83	18.12	0	0
2. ปาล์มน้ำมันเป็นพืชสร้างรายได้ที่กำลังขยายพื้นที่ปลูกในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมากขึ้น	416	90.80	42	9.20	0	0
3. ไม้ผลของจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นผลิตผลที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวสวน	414	90.39	44	9.61	0	0
4. การประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่งจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสเป็นอาชีพที่สร้างรายได้แก่ประชาชน	439	95.90	19	4.10	0	0

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

เศรษฐกิจภาคใต้	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5. มีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่สร้างรายได้ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา การแปรรูปอาหารทะเล การแปรรูปวัตถุดิบหรือผลผลิตเกษตรในท้องถิ่น ฯลฯ	400	87.30	58	12.7	0	0
6. มีการจ้างงานทางด้านการเกษตรในท้องถิ่น เช่น การกรีดยาง การทำการประมง การทำสวนผลไม้ ฯลฯ	430	93.89	28	6.11	0	0
7. มีการค้าขายสินค้าเกษตรผ่านด่านชายแดนของจังหวัดยะลาและนราธิวาส	404	88.21	53	11.57	1	0.22
8. มีส่งจำหน่ายผลผลิตท้องถิ่นทางการเกษตรไปสู่จังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย เช่น ทุเรียน ลองกอง ส้มโชกุน ลำไย สะตอ ส้มแขก ฯลฯ	437	95.4	21	4.6	0	0
9. การพัฒนาความรู้เกษตรกรจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจให้ดีขึ้น	429	93.67	29	6.33	0	0

จากตารางที่ 4.6 ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเศรษฐกิจภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยเกี่ยวกับการเกษตรจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีผลทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90.00 มี 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ปาล์มน้ำมันเป็นพืชสร้างรายได้ที่กำลังขยายพื้นที่ปลูกในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมากขึ้น 2) ไม้ผลของจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นผลิตผลที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวสวน 3) การประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่งจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสเป็นอาชีพที่สร้างรายได้แก่ประชาชน 4) มีการจ้างงานทางด้านการเกษตรในท้องถิ่น เช่น การกรีดยาง การทำการประมง การทำสวนผลไม้ ฯลฯ 5) มีส่งจำหน่ายผลผลิตท้องถิ่นทางการเกษตรไปสู่จังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย เช่น ทุเรียน ลองกอง ส้มโชกุน ลำไย สะตอ ส้มแขก ฯลฯ และ 6) การพัฒนาความรู้เกษตรกรจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ส่วนประเด็นอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในสัดส่วนที่สูงมีอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.00 จำนวน 3 ประเด็น

ตารางที่ 4.7 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

การเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชน	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำสวนยาง สวนผลไม้ การประมง	440	96.07	18	3.93	0	0
2. มีประเพณีที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร เช่น การจัดงานวันไม่ผล การแข่งขันเขาเสียง อาเซียน	436	95.20	22	4.80	0	0
3. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	425	92.79	32	6.99	1	0.22
4. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	429	93.67	28	6.11	1	0.22
5. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีไม่ตรีจิตต่อผู้คนรอบข้าง	430	93.89	28	6.11	0	0
6. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด	429	93.67	29	6.33	0	0
7. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นมุสลิมไม่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์บางชนิด เช่น สุกร สุนัข	427	93.23	29	6.33	2	0.44
8. เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิถีการผลิตแบบดั้งเดิมโดยพึ่งสภาพธรรมชาติเป็นหลัก	431	94.10	27	5.90	0	0
9. เกษตรกรในท้องถิ่นยังมีความเชื่อในการทำ การเกษตรบางอย่าง เช่น ดูกฤษเมื่อปลูกพืช หรือนำสัตว์มาเลี้ยง	389	84.93	69	15.07	0	0
10. ความรู้และประสบการณ์ในอาชีพทางการเกษตรจะถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น	423	92.36	35	7.64	0	0
11. เกษตรกรดั้งเดิมมีภูมิปัญญาที่มีคุณค่าทางการเกษตร	447	97.60	11	2.40	0	0
12. สร้างสรรค์งานศิลป์จากอาชีพทางการเกษตร เช่น เรือกอและ การทำกรงนก	438	95.63	19	4.15	1	0.22
13. ประชาชนบริโภคอาหารหลักที่มาจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ผัก เนื้อสัตว์	443	96.72	15	3.28	0	0

จากตารางที่ 4.7 ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส พบว่าส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเห็นด้วยกับการเกษตรเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาชนในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสซึ่งมีร้อยละที่สูงกว่า

90.00 จำนวน 12 ประเด็น และมีเพียงประเด็นเดียวคือ เกษตรกรในท้องถิ่นยังมีความเชื่อในการทำ การเกษตรบางอย่าง เช่น ดูกฤษเมื่อปลูกพืชหรือนำสัตว์มาเลี้ยง ผู้ตอบเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 84.93

ตารางที่ 4.8 ความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามด้านการจัดตั้งคณะ เกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

การจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. การเป็นคณะเกษตรสามารถขับเคลื่อน การศึกษาเกษตรเพื่อตอบสนองการพัฒนา ท้องถิ่น	437	95.41	20	4.37	1	0.22
2. การเป็นคณะเกษตรสามารถพัฒนาหลักสูตร ใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เกษตรที่ เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต	429	93.67	28	6.11	1	0.22
3. การเป็นคณะเกษตรมีเอกภาพในการพัฒนา คุณลักษณะของบัณฑิตทางสาขาเกษตรตาม เป้าประสงค์	426	93.01	31	6.77	1	0.22
4. การเป็นคณะเกษตรทำให้เกิดเครือข่ายทั้ง ภายในและภายนอกสนับสนุนการพัฒนา คุณภาพการบริหารงานหรือการขับเคลื่อน องค์การเฉพาะทาง	427	93.23	30	6.55	1	0.22
5. การเป็นคณะเกษตรส่งเสริมการทำงานเป็น ทีม	420	91.70	37	8.08	1	0.22
6. การเป็นคณะเกษตรสามารถพัฒนาความ พร้อมเพิ่มหรือขยายห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง เพื่อสนับสนุนการศึกษา การวิจัยและการบริการ วิชาการทางการเกษตรเพื่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นได้	442	96.51	15	3.28	1	0.22
7. การเป็นคณะเกษตรสามารถขยายกรอบ อัตรากำลังบุคลากรเฉพาะด้านทางการเกษตรใน สาขาต่าง ๆ เป็นกำลังเสริมสำคัญในการ พัฒนาการเกษตรภาคท้องถิ่น	431	94.10	25	5.46	2	0.44
8. การเป็นคณะเกษตรมีระบบควบคุมมาตรฐาน และคุณภาพในการดำเนินงานการผลิตบัณฑิต ทางด้านการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับและ นำเชื่อถือมากยิ่งขึ้น	439	95.85	18	3.93	1	0.22
9. การเป็นคณะเกษตรสามารถกำหนดทิศทาง หรือวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ชุมชนท้องถิ่นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น	435	94.98	22	4.80	1	0.22

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การจัดตั้งคณะกรรมการในมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา	ความคิดเห็น					
	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
10. การเป็นคณะกรรมการสนับสนุนความยั่งยืน ของภาคส่วนการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานใน การดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น	442	96.51	15	3.28	1	0.22

จากตารางที่ 4.8 ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ในจำนวนสูงกว่าร้อยละ 90.00 ทุกประเด็น

4.1.2 ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะกรรมการ

ตารางที่ 4.9 ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะกรรมการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับความต้องการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	215	46.94
มาก	174	37.99
ปานกลาง	57	12.45
น้อย	8	1.75
น้อยมาก	4	0.87
รวม	458	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะกรรมการ ส่วนใหญ่มีระดับความต้องการมากที่สุดและมาก จำนวน 215 และ 174 คน คิดเป็นร้อยละ 46.94 และ 37.99 ส่วนที่เหลือที่ระดับความต้องการปานกลาง น้อย และน้อยมาก จำนวน 57, 8 และ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.45, 1.75 และ 0.87 ตามลำดับ

4.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิศาสตร์กายและชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ประเด็นด้านภูมิศาสตร์กายและชีวภาพ		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
1. สัดส่วนพื้นที่ของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร	ใช่	212	170	54	7	2	445	43.25	0.00**
	ไม่ใช่	3	3	3	1	2	12		
	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
2. มีพื้นที่ราบและราบลุ่มเหมาะแก่การทำการเกษตร เช่น ทำนา ข้าว การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์	ใช่	210	172	56	7	2	447	61.90	0.00**
	ไม่ใช่	3	1	1	1	2	8		
	ไม่แน่ใจ	2	1	0	0	0	3		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
3. มีที่ราบสูงและภูเขาสามารถทำการเกษตร เช่น ปลูกพืช หรือหาของป่า ล่าสัตว์ ได้	ใช่	202	157	54	5	1	419	36.33	0.00**
	ไม่ใช่	13	16	3	3	3	38		
	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
4. ปัตตานีและนราธิวาสมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเหมาะแก่การทำการประมง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางทะเล	ใช่	210	167	54	7	2	440	25.78	0.00**
	ไม่ใช่	5	7	3	1	2	18		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
5. สภาพภูมิอากาศร้อนชื้นเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชนานาพันธุ์	ใช่	203	160	50	4	2	419	32.56	0.00**
	ไม่ใช่	11	14	7	4	2	38		
	ไม่แน่ใจ	1	0	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
6. สภาพภูมิอากาศสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ	ใช่	208	165	54	8	2	437	22.72	0.00**
	ไม่ใช่	7	8	3	0	2	20		
	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
7. ยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีพืชท้องถิ่นที่สามารถส่งเสริมให้มีศักยภาพต่อไปในอนาคตได้	ใช่	205	168	56	7	3	439	8.27	0.41
	ไม่ใช่	9	5	1	1	1	17		
	ไม่แน่ใจ	1	1	0	0	0	2		
	รวม	215	174	57	8	4	458		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็นด้านภูมิศาสตร์กายและชีวภาพ	ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
8. ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส								
มีสัตว์ท้องถิ่นที่สามารถส่งเสริม	ใช่	201	160	54	8	3	426	4.70
ให้มีศักยภาพต่อไปในอนาคตได้	ไม่ใช่	14	13	3	0	1	31	0.79
	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1	
รวม		215	174	57	8	4	458	
9. มีฝนตกชุกทำให้มีปริมาณน้ำ	ใช่	197	161	51	7	2	418	9.30
เพียงพอในการทำการเกษตร	ไม่ใช่	18	13	6	1	2	40	0.05*
ประเภทต่าง ๆ	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0	
รวม		215	174	57	8	4	458	
10. ภาพรวมระบบการ	ใช่	203	161	49	4	1	418	44.1
คมนาคมขนส่งของจังหวัดยะลา	ไม่ใช่	12	13	8	4	3	40	0.00**
ปัตตานีและนราธิวาส สามารถ	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0	
สนับสนุนระบบการผลิต								
ทางการและจำหน่ายสินค้า								
เกษตรได้								
รวม		215	174	57	8	4	458	
11. เมืองครหรือหน่วยงาน	ใช่	179	148	44	3	1	375	21.6
สนับสนุนทางวิชาการที่	ไม่ใช่	36	26	13	5	3	83	0.00**
เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0	
มากพอ								
รวม		215	174	57	8	4	458	

Sig/p-value ≤ 0.05 (*) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติSig/p-value ≤ 0.01 (**) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิศาสตร์กายและชีวภาพจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร โดยการทดสอบไคส-แควร์พบว่าประเด็นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับระดับความต้องการ มี 8 ประเด็นได้แก่ 1) สัดส่วนพื้นที่ของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร 2) มีพื้นที่ราบและราบลุ่มเหมาะแก่การทำการเกษตร เช่น ทำนาข้าว การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ 3) มีที่ราบสูงและภูเขาสามารถทำการเกษตร เช่น ปลูกพืช หรือหาของป่า ลำสัตว์ ได้ 4) ปัตตานีและนราธิวาสมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเหมาะแก่การทำการประมงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางทะเล 5) สภาพภูมิอากาศร้อนชื้นเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืชนานาพันธุ์ 6) สภาพภูมิอากาศสามารถเลี้ยงสัตว์ได้ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ 7) ภาพรวมระบบการคมนาคมขนส่งของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส สามารถสนับสนุนระบบการผลิตทางการและจำหน่ายสินค้าเกษตรได้ และ 8) เมืองครหรือหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตรมากพอ ส่วนประเด็นที่มี

ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 1 ประเด็น คือ มีฝนตกชุกทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอในการทำการเกษตรประเภทต่าง ๆ

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ประเด็นด้านเศรษฐกิจภาคใต้		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
1. ยางพาราเป็นพืชที่สร้างรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร	ใช่	179	148	44	3	1	375	21.64	0.00**
	ไม่ใช่	36	26	13	5	3	83		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
2. ปาล์มน้ำมันเป็นพืชสร้างรายได้ที่กำลังขยายพื้นที่ปลูกในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมากขึ้น	ใช่	195	162	51	5	3	416	10.12	0.04*
	ไม่ใช่	20	12	6	3	1	42		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
3. ไม้ผลของจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส เป็นผลิตผลที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวสวน	ใช่	205	158	46	3	2	414	45.57	0.00**
	ไม่ใช่	10	16	11	5	2	44		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
4. การประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่งจังหวัดปัตตานีและนราธิวาสเป็นอาชีพที่สร้างรายได้แก่ประชาชน	ใช่	211	164	54	7	3	439	9.90	0.04*
	ไม่ใช่	4	10	3	1	1	19		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
5. มีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่สร้างรายได้ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา การแปรรูปอาหารทะเล การแปรรูปวัตถุดิบหรือผลผลิตเกษตรในท้องถิ่น ฯลฯ	ใช่	198	149	47	3	3	400	24.60	0.00**
	ไม่ใช่	17	25	10	5	1	58		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
6. มีการจ้างงานทางด้านการเกษตรในท้องถิ่น เช่น การกรีดยาง การทำการประมง การทำสวนผลไม้ ฯลฯ	ใช่	203	164	55	6	2	430	19.21	0.00**
	ไม่ใช่	12	10	2	2	2	28		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ประเด็นด้านเศรษฐกิจภาคใต้		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
7. มีการค้าขายสินค้าเกษตรผ่านด่านชายแดนของจังหวัดยะลาและนราธิวาส	ใช่	192	153	50	6	3	404	3.67	0.88
	ไม่ใช่	22	21	7	2	1	53		
	ไม่แน่ใจ	1	0	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
8. มีสิ่งจำหน่ายผลผลิตท้องถิ่นทางการเกษตรไปสู่จังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย เช่น ทูเรียน ลองกอง ส้มโชกุน ลำไย สะตอ ส้มแขก ฯลฯ	ใช่	211	164	52	7	3	437	11.43	0.02*
	ไม่ใช่	4	10	5	1	1	21		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
9. การพัฒนาความรู้เกษตรกรจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจให้ดีขึ้น	ใช่	207	165	49	6	2	429	26.13	0.00**
	ไม่ใช่	8	9	8	2	2	29		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		

Sig./p-value ≤ 0.05 (*) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติSig./p-value ≤ 0.01 (**) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจภาคใต้จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรโดยการทดสอบไคสแควร์พบว่าประเด็นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับระดับความต้องการมี 5 ประเด็นได้แก่ 1) ยางพาราเป็นพืชที่สร้างรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกร 2) ไม้ผลของจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นผลิตผลที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชาวสวน 3) มีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่สร้างรายได้ เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ผลิตภัณท์ไม้อยางพารา การแปรรูปอาหารทะเล การแปรรูปวัตถุดิบหรือผลผลิตเกษตรในท้องถิ่น ฯลฯ 4) มีการจ้างงานทางด้านการเกษตรในท้องถิ่น เช่น การกรีดยาง การทำการประมง การทำสวนผลไม้ ฯลฯ และ 5) การพัฒนาความรู้เกษตรกรจะช่วยพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ส่วนประเด็นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ประเด็น

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและ นราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาลัษราชภักยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ประเด็นด้านการเกษตรกับวิถีชีวิต ประชาชน		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
1. คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ การเกษตร เช่น ทำสวนยาง สวน ผลไม้ การประมง	ใช่	211	163	57	6	3	440	21.52	0.00**
	ไม่ใช่	4	11	0	2	1	18		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
2. มีประเพณีที่เกี่ยวข้องทางด้าน การเกษตร เช่น การจัดงานวันไม่ ผล การแข่งนกเขาเสียงอาเซียน	ใช่	210	164	53	6	3	436	14.54	0.01**
	ไม่ใช่	5	10	4	2	1	22		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
3. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ใช่	208	160	46	8	3	425	23.06	0.00**
	ไม่ใช่	6	14	11	0	1	32		
	ไม่แน่ใจ	1	0	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
4. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	ใช่	206	162	50	8	3	429	10.20	0.25
	ไม่ใช่	8	12	7	0	1	28		
	ไม่แน่ใจ	1	0	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
5. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรม มีเมตตาริจิตต่อผู้คนรอบข้าง	ใช่	209	162	49	7	3	430	13.61	0.01**
	ไม่ใช่	6	12	8	1	1	28		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
6. ประชาชนในสังคมเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด	ใช่	210	160	48	8	3	429	18.17	0.00**
	ไม่ใช่	5	14	9	0	1	29		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
7. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ไม่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์บาง ชนิด เช่น สุกร สุนัข	ใช่	207	156	54	7	3	427	11.26	0.18
	ไม่ใช่	8	16	3	1	1	29		
	ไม่แน่ใจ	0	2	0	0	0	2		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
8. เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิถีการ ผลิตแบบดั้งเดิมโดยพึ่งสภาพ ธรรมชาติเป็นหลัก	ใช่	208	160	53	7	3	431	7.54	0.11
	ไม่ใช่	7	14	4	1	1	27		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ประเด็นด้านการเกษตรกับวิถีชีวิต ประชาชน		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
9. เกษตรกรในท้องถิ่นยังมีความ เชื่อในการทำการเกษตรบางอย่าง เช่น ดูกฤษเมื่อปลูกพืชหรือนำสัตว์ มาเลี้ยง	ใช่	188	145	46	7	3	389	2.55	0.64
	ไม่ใช่	27	29	11	1	1	69		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
10. ความรู้และประสบการณ์ใน อาชีพทางการเกษตรจะถ่ายทอด มาจากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น	ใช่	201	163	50	7	2	423	12.99	0.01**
	ไม่ใช่	14	11	7	1	2	35		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
11. เกษตรกรดั้งเดิมมีภูมิปัญญาที่ มีคุณค่าทางการเกษตร	ใช่	211	170	55	8	3	447	9.49	0.05*
	ไม่ใช่	4	4	2	0	1	11		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
12. สร้างสรรค์งานศิลป์จากอาชีพ ทางการเกษตร เช่น เรือกอและ การทำกรรنگ	ใช่	208	166	55	6	3	438	15.37	0.05*
	ไม่ใช่	6	8	2	2	1	19		
	ไม่แน่ใจ	1	0	0	0	0	1		
	รวม	215	174	57	8	4	458		
13. ประชาชนบริโภคอาหารหลัก ที่มาจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว ผัก เนื้อสัตว์	ใช่	210	168	55	7	3	443	8.75	0.07
	ไม่ใช่	5	6	2	1	1	15		
	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
	รวม	215	174	57	8	4	458		

Sig/p-value ≤ 0.05 (*) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติSig/p-value ≤ 0.01 (**) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

จากตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตประชาชนจังหวัดยะลา ปัตตานีและ นราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรโดยการทดสอบไคสแควร์พบว่า ประเด็นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับระดับความต้องการมี 6 ประเด็น ได้แก่ 1) คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำสวนยาง สวนผลไม้ การประมง 2) มีประเพณีที่เกี่ยวข้องทางด้านการเกษตร เช่น การจัดงานวันไม้ผล การแข่งนกเขาเสียงอาเซียน 3) ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 4) ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีไมตรีจิตต่อผู้คนรอบข้าง 5) ประชาชนในสังคมเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และ 6) ความรู้และประสบการณ์ในอาชีพทางการเกษตรจะถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น ส่วนประเด็นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 ประเด็น คือ 1) เกษตรกรดั้งเดิมมีภูมิปัญญาที่มีคุณค่าทางการเกษตร และ 2) สร้างสรรค์งานศิลป์จากอาชีพทางการเกษตร เช่น เรือกอและ การทำกรรنگ

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจังหวัดยะลา
ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาลจัดตั้งคณะเกษตร

ประเด็นด้านการจัดตั้งคณะเกษตรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
1. การเป็นคณะเกษตรสามารถ	ใช่	212	166	53	4	2	437	67.03	0.00**
ขับเคลื่อนการศึกษาเกษตรเพื่อ	ไม่ใช่	3	7	4	4	2	20		
ตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
รวม		215	174	57	8	4	458		
2. การเป็นคณะเกษตรสามารถ	ใช่	208	163	51	5	2	429	33.82	0.00**
พัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ให้	ไม่ใช่	7	10	6	3	2	28		
สอดคล้องกับสภาพการณ์เกษตรที่	ไม่แน่ใจ	0	0	0	0	0	0		
เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต									
รวม		215	174	57	8	4	458		
3. การเป็นคณะเกษตรมีเอกภาพ	ใช่	211	161	46	6	2	426	40.90	0.00**
ในการพัฒนาคุณลักษณะของ	ไม่ใช่	4	12	11	2	2	31		
บัณฑิตทางสาขาเกษตรตาม	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
เป้าประสงค์									
รวม		215	174	57	8	4	458		
4. การเป็นคณะเกษตรทำให้เกิด	ใช่	205	166	48	6	2	427	29.40	0.00**
เครือข่ายทั้งภายในและภายนอก	ไม่ใช่	10	7	9	2	2	30		
สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการ	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
บริหารงานหรือการขับเคลื่อน									
องค์กรเฉพาะทาง									
รวม		215	174	57	8	4	458		
5. การเป็นคณะเกษตรส่งเสริม	ใช่	211	158	44	5	2	420	48.36	0.00**
การทำงานเป็นทีม	ไม่ใช่	4	15	13	3	2	37		
	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
รวม		215	174	57	8	4	458		
6. การเป็นคณะเกษตรสามารถ	ใช่	210	169	53	7	3	442	13.38	0.10
พัฒนาความพร้อมเพิ่มหรือขยาย	ไม่ใช่	5	4	4	1	1	15		
ห้องปฏิบัติการเฉพาะทางเพื่อ	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
สนับสนุนการศึกษา การวิจัยและ									
การบริการวิชาการทางการเกษตร									
เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้									
รวม		215	174	57	8	4	458		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ประเด็นด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา		ระดับความต้องการ					รวม	χ^2	Sig.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก			
7. การเป็นคณะเกษตรสามารถ	ใช่	207	163	52	6	3	431	12.49	0.13
ขยายกรอบอัตรากำลังบุคลากร	ไม่ใช่	7	10	5	2	1	25		
เฉพาะด้านการเกษตรในสาขา	ไม่แน่ใจ	1	1	0	0	0	2		
ต่าง ๆ เป็นกำลังเสริมสำคัญในการ									
พัฒนาการเกษตรภาคท้องถิ่น									
รวม		215	174	57	8	4	458		
8. การเป็นคณะเกษตรมีระบบ	ใช่	213	168	49	6	3	439	36.78	0.00**
ควบคุมมาตรฐานและคุณภาพใน	ไม่ใช่	2	5	8	2	1	18		
การดำเนินงานการผลิตบัณฑิต	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
ทางด้านการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับ									
และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น									
รวม		215	174	57	8	4	458		
9. การเป็นคณะเกษตรสามารถ	ใช่	212	165	51	5	2	435	47.77	0.00**
กำหนดทิศทางหรือวางแผนการจัด	ไม่ใช่	3	8	6	3	2	22		
การศึกษาเพื่อตอบสนองชุมชน	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
ท้องถิ่นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น									
รวม		215	174	57	8	4	458		
10. การเป็นคณะเกษตรสนับสนุน	ใช่	213	169	52	5	3	442	46.85	0.00**
ความยั่งยืนของภาคส่วนการเกษตร	ไม่ใช่	2	4	5	3	1	15		
ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ	ไม่แน่ใจ	0	1	0	0	0	1		
ของประชาชนในท้องถิ่น									
รวม		215	174	57	8	4	458		

Sig./p-value ≤ 0.05 (*) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติSig./p-value ≤ 0.01 (**) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสกับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรโดยการทดสอบไคสแควร์พบว่า ประเด็นส่วนใหญ่จำนวน 8 ประเด็น ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนประเด็นที่ไม่มีความสัมพันธ์เลยมีเพียง 2 ประเด็น

4.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

4.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 1 ให้ความเห็นว่า การเกษตรมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ ต่อชีวิตของประชาชนในสามจังหวัดนี้ เขากล่าวว่า “หากคะแนนเต็ม 5 ผมให้ระดับเรตติ้ง (Rating) 5 เลย” เพราะว่า พื้นที่ตรงนี้ต้องพึ่งการเกษตรอยู่มาก พื้นฐานเดิมก็เป็นเรื่องการเกษตรและเห็นอาชีพอื่น ๆ อย่างทางด้านอุตสาหกรรมก็ยังไม่ปรากฏ ถ้าจะมีควรจะเป็นอุตสาหกรรมเกษตรเพราะพื้นฐานเป็นเกษตรกรรม

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 2 ให้ความเห็นว่า การเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่งตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการเพิ่มมูลค่าการเกษตร หมายถึงเกษตรกรต้องอยู่ดีกินดี เพราะดินในประเทศไทยมีความสมบูรณ์ที่สุด เราปลูกกล้วยก็ยังขึ้น แต่เราเจอปัญหาทุกวันนี้สินค้าการเกษตรราคาตกต่ำ “ผมจะเล่ามีผู้ใหญ่คนหนึ่งเขาซื้อพื้นที่ 4 ไร่ ปลูกทุเรียนแล้วมีร่องอยู่ตรงกลาง เสริมด้วยเลี้ยงปลาในร่อง แล้วเอาน้ำในร่องมารดต้นทุเรียน ต้นทุเรียนเติบโตติดดอกติดผลทุกปี ลูกทุเรียนออกมามีความสมบูรณ์ตามที่ตลาดต้องการ ทำให้เขาได้รับเกษตรกรดีเด่นของจังหวัด” ถ้าเราเอาปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาเกษตรแล้วพัฒนาเศรษฐกิจ แล้วก็พัฒนาคุณภาพชีวิต

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 3 ให้ความเห็นว่า ถ้าหากเรามองถึงอาชีพการเกษตรถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยสภาพภูมิศาสตร์เราเหมาะสมที่จะเอื้อต่อการพัฒนาทางการเกษตร มีความหลากหลายทางชีวภาพ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,500-3,000 มิลลิเมตร/ปี มีความชื้นสัมพัทธ์ มีภูเขา ถ้ามองในบริบทของพื้นฐานที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นคนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็มีพื้นฐานทางการเกษตรอยู่แล้ว เรามีภูมิปัญญาท้องถิ่น เรามีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรอยู่มากมาย เพราะฉะนั้นตอนนี้จะตอบได้ว่าอาชีพทางการเกษตรนั้นอยู่กับพื้นที่ของเรามานาน ถ้าหากเรามองในเรื่องของการตลาดเราจะได้เปรียบกว่าเกษตรกรหรือว่าคนในพื้นที่อื่น เพราะว่าเพื่อนบ้านของเราที่อยู่ใกล้เคียงนั้นเป็นเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นมาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไนซึ่งต่อไปในอนาคตทั้งสามประเทศนี้พื้นที่ทางการเกษตรแทบจะไม่มีเพราะว่าการเพิ่มของประชากร แต่สัดส่วนในเรื่องของความต้องการปัจจัยสี่เพิ่มมากขึ้น เราอยู่ใกล้และเรามีสภาพพื้นที่มากมาย ถ้าหากว่าเกษตรกรเรารู้แล้วก็ทำการเกษตรแบบอินเทนซีฟ (Intensive) ตรงนั้นเป็นแหล่งที่มีความสำคัญเพราะฉะนั้นอาชีพทางการเกษตรมีความจำเป็นอย่างมาก ตั้งแต่บัดนี้จึงถึงอนาคต

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 4 และ 5 ไม่กล่าวถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรให้เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 1 ให้ความเห็นว่า “ผมเห็นว่ามีคามจำเป็นแล้วก็สำคัญ” เนื่องจากถ้ามองถึงการขยายตัวสู่ราชการก็สำคัญ เพราะว่าการขยายเมื่อเกิดมาแล้วก็ต้องขยายตัว เพิ่มจำนวนเพิ่มงาน เพิ่มงบประมาณ มันก็มีความจำเป็นต้องยกระดับจากภาควิชาเป็นคณะหรือหน่วยงานเท่ากับคณะอันดับแรก อันดับที่สองคือพื้นที่ตรงนี้ ถ้าเทียบกับมาเลเซีย มาเลเซียเขาอยากจะทำเกษตรของเรา จากที่ผู้ให้สัมภาษณ์สังเกตและศึกษามาเลเซีย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัย UMK (Universiti Malaysia Kelantan) เขาอยากดูแลและทำการเกษตรของเรา ดังนั้นจึงมองว่ามีความสำคัญถ้าเราสามารถขยายระดับภาควิชาเป็นหน่วยงานที่เท่าคณะ การยกระดับหน่วยงานสามารถที่จะขับเคลื่อนงานเกษตรโดยเฉพาะหรือเฉพาะทางได้ เพื่อผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการให้กับท้องถิ่น หากมองมุมนี้เป็นเหตุผลน่าสนับสนุนให้พัฒนาเป็นคณะ

สาขาวิชาเกษตรเปิดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 50 ปี เทียบจากการก่อตั้งมหาวิทยาลัยซึ่งเดิมเป็นวิทยาลัยฝึกหัดครู ขณะนี้มหาวิทยาลัยก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 80 ปี จะเห็นได้ว่าสาขาเกษตรไม่สามารถพัฒนาระยะดับให้เป็นคณะได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ถ้าเราดูมุมมองของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา) เกือบทุกแห่งในภาคใต้ การเกษตรเขาก้าวหน้า พัฒนาการจนถึงเป็นคณะแล้ว แต่ของเราอยู่กับที่ ทั้ง ๆ ที่พื้นที่ต้องการ ที่เป็นเช่นนี้ไม่แน่ใจว่าผู้บริหารคิดอย่างไรที่จะขยายหน่วยงานตรงนี้ ทั้งที่ตอบโจทย์ท้องถิ่นได้หลายอย่าง ถ้าดูแนวโน้มที่ผ่านมาเกษตรน่าจะเข้าสู่คณะได้ เช่น 1) นโยบาย 1 จังหวัด 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล โดยเฉพาะพื้นที่ของเราเป็นโอกาสที่จะขยายโครงสร้างหน่วยงานได้ 2) จะทำอย่างไรให้สังคมภายนอกรับรู้ว่าการเกษตรมีความสำคัญ เป็นเรื่องความเป็นอยู่ เป็นเรื่องชีวิต เป็นเรื่องอาชีพของเขาที่จะต้องพึ่งการเกษตร โดยเฉพาะเรื่องอาหาร (พืช สัตว์) โดยเฉพาะสัตว์ในพื้นที่ในขณะนี้สัตว์เข้ามาจากนอกพื้นที่มากพอสมควร ดังนั้นเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสามารถตอบโจทย์การผลิตสัตว์ไม่ว่าจะเป็น เป็ด ไก่ แพะ วัว ก็สามารถทำได้เพื่อตอบโจทย์ท้องถิ่น ขณะนี้พ่อค้าสัตว์หรือแม้แต่ ศอ.บต. (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้) มองการนำเข้าสัตว์จากไกล ๆ เช่น แอฟริกา เพราะมีราคาถูก ราคาตัวละประมาณ 1,000-2,000 บาท ส่วนบ้านเราราคาตัวละเป็นหมื่น แม้แต่มาเลเซียเองก็สั่งซื้อวัวจากออสเตรเลียและอินเดีย หากเราทำได้ตลาดอาเซียน (ASEAN) อย่างมาเลเซียจะเป็นโอกาส ขึ้นอยู่กับว่ามหาวิทยาลัยจะมีจุดยืนอย่างไร ส่วนพืชอย่าง ยางพารา ปาล์ม ก็มีความสำคัญในพื้นที่ของเรา

การบริหารที่ผ่านมาเวลาเขาจะพัฒนาทางด้านเกษตรหรือการทำหลักสูตรเขาจะมองที่ความนิยม ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ความสำคัญของการเกษตรขึ้นอยู่กับความเข้าใจ (Perception) ของคนในท้องถิ่น ถ้าเราสามารถชี้ให้เห็นว่าเรื่องเกษตรมันเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตประจำวัน สามารถที่เรียนรู้เพิ่มมูลค่าประกอบอาชีพได้ แต่ “จะทำอย่างไรให้สังคมรับรู้ว่าการเกษตรมีความสำคัญ” เกษตรที่อื่น ๆ ก็ได้รับความนิยม (Boom) อย่างเช่น การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การเลี้ยงสัตว์

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 2 ให้ความเห็นว่า ตามลักษณะการบริหารภายในของเรา มีสองสามอย่างด้วยกัน เราต้องแยกแยะให้ออกระหว่างคุณภาพการเรียนการสอนกับการจัดตั้งคณะ ถ้าเกษตรจะมีการจัดตั้งคณะเราจะต้องแยกแยะให้ออกว่า คณะเราต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่ภาควิชาและที่หลักสูตร และถ้าเราจัดตั้งคณะต้องใช้งบประมาณมหาศาล คือ งบ บกศ. (งบบำรุงการศึกษา) ถ้าเรามองในเชิงบริหารเนื่องจากว่ามหาวิทยาลัยทุกจังหวัด รายจ่ายมันเริ่มมาก รัฐบาลต้องมีมาตรการควบคุมถ้าจะตั้งเป็นคณะต้องมีนักศึกษาเรียนเท่าไร ครูบาอาจารย์ในสังกัดเท่าไร ต้องมีหลักสูตรเท่าไร ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ เพื่อจะได้เปิดเป็นคณะได้ ส่วนคุณภาพการเรียนการสอนสังคมจะมองที่ผลผลิต ตอนนี้เกษตรสามารถสร้างบัณฑิตให้สร้างงานเป็นที่ประจักษ์ได้หรือไม่ เช่น ทำของง่าย ๆ ที่ตลาดต้องการ อย่างที่ประเทศสวีเดนอร์แลนด์เขาปลูกองุ่นแต่ละอำเภอผลิตไวน์ส่งสหกรณ์ในหมู่บ้าน หรืออย่างในประเทศตอนนี้หากเราจะซื้อหญ้าสนามต้องซื้อจากพัลลงหรือมีนบุรีเมื่อบวกค่าขนส่งราคาแพงมาก แต่ไม่เห็นในพื้นที่ของเราผลิตได้ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อจำหน่ายก็ราคาดี ฯลฯ

ดังนั้นการจะจัดตั้งเป็นคณะต้องพิจารณาความพร้อมเรื่องงบประมาณของมหาวิทยาลัยและคุณภาพนักศึกษาที่ผลิตออกไปสู่สังคมทั้งในอดีตและปัจจุบัน แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะงบประมาณตอนนี้คิดว่ามหาวิทยาลัยยังไม่พร้อม ดังนั้นเกษตรควรพัฒนาผลงานให้เห็นเป็นที่ประจักษ์และให้สังคมยอมรับในผลผลิต จากนั้นพัฒนายกระดับหน่วยงานจากภาควิชาเป็นคณะต่อไป

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 3 ให้ความเห็นว่า ตามหลักการบริหารระหว่างการเลียนแบบของภาควิชากับระดับคณะนั้นจะมีความคล่องตัวที่เด่นต่างกัน คือผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าจังหวัดยะลาของเรามีส่วนที่ดีที่สามารถจะถอดคนไทยถิ่นอื่นได้อย่างภาคภูมิใจ ยกตัวอย่างส้มโชกุน ส้มโชกุนโด่งดังไปทั่วประเทศที่เบตงมีฝักน้ำเบตงแล้วก็ทุเรียนของยะลา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นทรัพยากรของจังหวัดยะลา ถ้าหากว่าเราไม่มีเกษตรกรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถต่อไปสิ่งดี ๆ เหล่านี้จะหายไป เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในอนาคตมันเร็วมาก และเข้ามาแทนที่สิ่งที่เราควรอนุรักษ์หรือพัฒนาให้มันดีขึ้น ที่นี้มาดูว่าถ้าหากว่าเราเป็นภาควิชาความคล่องตัวจะน้อยลง หากการยกระดับเป็นคณะนั้น การกำหนดทิศทางวิสัยทัศน์อะไรต่าง ๆ ทำได้ชัดเจน เราสามารถที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการ การวิจัย การทำนุศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการต่าง ๆ จะได้คล่องตัว ย่อมที่จะส่งผลต่ออาชีพการเกษตรในอนาคต ซึ่งน่าที่จะตอบโจทย์ได้ว่าถ้าเราเป็นคณะเราสามารถบริหารจัดการและผลิตบัณฑิตตามจุดมุ่งหมายตรงนั้น

ถ้าหากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท่านเห็นด้วย การที่ท่านจะเห็นด้วยจะต้องมีข้อมูลให้เห็นความสัมพันธภาพความเป็นจริงนี้ การตั้งเป็นคณะนี้นั้นจะต้องอดเยื่อ ต้องอยู่ใน พ.ร.บ. (พระราชบัญญัติ) แนนอนจะต้องขอแก้ พ.ร.บ. ไม่อย่างนั้นมันจะมีผลกระทบ คณะเป็นองค์กรหรือหน่วยงานหนึ่ง เพราะฉะนั้นมันจะต้องอยู่ใน พ.ร.บ. ให้ได้ การจัดการศึกษาบางที่มีตึกหนึ่งตึกแต่เขาสามารถจัดการศึกษาให้ลูกศิษย์ของเขาประสบผลสำเร็จได้ ไปเชิญเกษตรอำเภอมา ไปเชิญชาวบ้านมา โดยเรา

เป็นแกนกลางหรือผู้ประสาน เอาศูนย์ทดลองยางหรือว่าเอาศูนย์บำรุงพันธุ์สัตว์ที่อยู่ใกล้เข้ามาร่วม สอนกับเรา ร่วมทำหลักสูตรกับเรา สมมติแค่ตั้งปศุสัตว์เข้ามา ปศุสัตว์ก็มีทีมงานของเขาต่อไปมันก็จะ แตะออกมาเป็นลูกโซ่ อันนี้ชี้ให้เห็นว่าเรามีโครงสร้างการบริหารอย่างนี้ ในช่วงที่เรามีครูไม่พอผมเชื่อ ว่าผู้บริหารฟัง แต่ถ้าเราดัน (คือ) เช่น ปีนี้ต้องการอัตรากำลัง 5 คน อาจจะโดนเบรก (Break) เสียก่อน ให้ไปจัดการตรงอื่นก่อน เช่น ดึงเอาคนที่ เป็นปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาผลักดันให้พวกเรา ศูนย์ที่เขาประสบความสำเร็จ เช่น ลำพะยา อาเซียนพันธุ์ไม้ เข้ามาเป็นเครือข่ายกับเราแล้วก็มีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการของคณะเกษตรศาสตร์ที่จะเกิดขึ้นใหม่โดยภาควิชาของเราทำในปัจจุบัน ตรง นี้เรามีบุคลากรที่เป็นประโยชน์เยอะแล้ว ม.นรา (มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์) บางส่วน ตรงนี้เราก็จะลิงค์ (Link) กันได้กับ มอ ปัตตานี (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี) เป็น เครือข่ายที่ผูกโยงกันตรงนี้น่าจะง่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาได้เปรียบกว่าสงขลา นคร (มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช) เพราะมีศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) พยายามดึงโครงการต่างๆ ของ ศอ.บต. เข้ามาน่าจะได้เปรียบ การที่จะ ดึงโครงการของ ศอ.บต. เราต้องรู้ว่ายุทธศาสตร์ที่ตั้งของเขา ทางเกษตรของเราสามารถที่จะไปรองรับ อะไรได้บ้าง ผมเชื่อว่าน่าที่จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะพัฒนาที่แม่ลาน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา วิทยา เขตแม่ลาน) ตรงนี้น่าจะไปได้เร็ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 4 ให้ความเห็นว่า การที่จะเกิดเป็นคณะตรงนี้มีมันมีเรื่องหลายอย่าง เช่น ทรัพยากร บุคลากรที่มีอยู่ พื้นที่เราเหมาะสมหรือไม่คือมีพื้นที่เยอะที่สามารถเป็นคณะเกษตรมีโอกาส เป็นไปได้ มรย. มีพื้นที่ประมาณ 200-300 ไร่ ที่อำเภอแม่ลานจังหวัดปัตตานี (ผู้สัมภาษณ์กล่าว) ผู้ให้ สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่า ต้องคำนึงถึงว่าเรามีที่พร้อมไหม นี่เรามีเนื้อที่เยอะอยู่ 200-300 กว่าไร่ ระบบชลประทานก็ผ่าน มีศักยภาพความได้เปรียบในเชิงพื้นที่ ที่ว่าน่าจะตั้งคณะได้เพราะว่าเรามีพื้นที่ เยอะ ถ้าให้งบประมาณมา สร้างบุคลากร สร้างตีพัฒนาพื้นที่ 200-300 กว่าไร่ “ผมว่าน่าจะเจริญ กว่าที่อื่น” พื้นที่ที่อยู่ไม่ไกลด้วยต่างหาก “เหมาะสม” คือวิ่งไป 15 กิโลเมตรถึงแล้ว ตั้งคณะที่นั่นเลย ไม่ เหมือน มอ.ปัตตานีที่ของเราไม่มีนะ ที่มีอยู่ที่ท่าธง มีปัญหาเมื่อพัฒนาแล้วขณะนี้ชุมชนไม่ยอม ผู้ให้ สัมภาษณ์มองว่าถ้าเป็นของราชภัฏยะลาพื้นที่เหมาะกว่า แต่ส่วนใหญ่เราจะมองว่าตอนนี้เป็นแค่ ภาควิชาซึ่งเป็นคณะไม่ได้ ถ้าเป็นคณะน่าจะดีกว่านี้ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร เรื่องเงิน เรื่อง ทรัพยากรต่าง ๆ แต่ผู้บริหารจะไม่มอง จะมองแต่เชิงบริหาร ซึ่งความจริงมันมีอะไรหลาย ๆ อย่าง ทำไม่จะต้องเป็นคณะ พอเกิดเป็นคณะมันต้องใช้เงิน “ไม่เป็นได้ไหม?” ทุกคนจะมองแค่ตัวเอง อย่าง เราเราอยู่เกษตรเราก็จะมองว่าน่าจะแยกเป็นคณะดี ผู้บริหารก็พูดว่าเป็นคณะดีไหม มันต้องใช้ งบประมาณใช้อะไรต่าง ๆ บางทีเขาบอกว่าไม่มีได้มาเรียน ถึงมีก็มีน้อย การพัฒนาเป็นคณะหรือการ แยกโครงสร้างขึ้นอยู่กับผู้บริหารและกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่ามีทิศทางให้ความสำคัญกับสาขาใด ณ เวลานั้นหรือหากมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ การคิดการตัดสินใจเรื่องการบริหารงานและขยาย โครงสร้างของหน่วยงานทำได้ง่ายมากกว่ามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐฯ

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 5 ให้ความเห็นว่า ถ้าเกิดเป็นคณะแล้วแนวโน้มน่าจะใช้พื้นที่แม่ลานเพราะมี พื้นที่ 300 กว่าไร่ และมีบุคลากรพอ (12 คน) ผมคิดว่าราชภัฏยะลามีโอกาสมาก เพราะเป็น

มหาวิทยาลัยท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชน ถ้ามองพื้นฐานความเป็นเกษตรนี้ ถ้าสามารถยกระดับขึ้นมาเป็นคณะจะได้เปรียบตรงที่ว่าเวลาเป็นตัวแทนจะมีน้ำหนักในการออกความคิดเห็นได้รับรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางด้านการเกษตร การติดต่อประสานระหว่างหน่วยงานเฉพาะเรื่องจะทำได้ดีขึ้น ไม่ตกข่าว ทราบความเคลื่อนไหวและแปลงแปลงต่าง ๆ แต่ถ้ามองการเคลื่อนไหวในประเทศจริง ๆ ตอนนี้เราไม่ตั้งคณะก็ได้ ถึงเราไม่ตั้งคณะเราก็สามารถเปิดหลักสูตรปริญญาโทหรือปริญญาเอกได้ เมื่อมีคนมาเรียนปริญญาโทและเอกมากขึ้น จากนั้นก็พัฒนายกระดับมาเป็นคณะ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

1. ทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสเป็นผู้หญิงร้อยละ 60.92 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.99 ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.93 กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในจังหวัดยะลาร้อยละ 53.70 อยู่ในจังหวัดปัตตานี ร้อยละ 29.70 และอยู่ในจังหวัดนราธิวาสเพียงร้อยละ 16.00

ทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ 2) ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ 3) ด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชน และ 4) ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พบว่า ทุกด้านผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วย โดยมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 90.00 มีเพียงบางประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยซึ่งมีอัตราต่ำกว่าร้อยละ 90.00 แต่สูงกว่าร้อยละ 80.00

2. ระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร ในระดับความต้องการมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.93 (ตารางที่ 4.9)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตร 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ 2) ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ 3) ด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชน และ 4) ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์รายประเด็นแต่ละด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 ด้าน

1) ด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ จำนวน 11 ประเด็น ความคิดเห็นรายประเด็นมีความสัมพันธ์กับทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 8 ประเด็น

2) ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ จำนวน 9 ประเด็น ความคิดเห็นรายประเด็นมีความสัมพันธ์กับทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 5 ประเด็น

3) ด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชน จำนวน 13 ประเด็น ความคิดเห็นรายประเด็นมีความสัมพันธ์กับทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 6 ประเด็น

4) ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 10 ประเด็น ความคิดเห็นรายประเด็นมีความสัมพันธ์กับทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 8 ประเด็น

5.1.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

1. ความสำคัญของอาชีพการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

ผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ใน 5 คน เห็นว่าการเกษตรในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาสมีความสำคัญด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

- ประชาชน ชุมชนหรือสังคมพื้นฐานเดิมมาจากการเกษตร
- สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มาจากการเกษตรได้
- การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรทำให้เกษตรกรอยู่ดีกินดีได้
- ในพื้นที่หรือท้องถิ่นยังมีปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านการเกษตร
- สามารถเอาปราชญ์การศึกษาหรือพัฒนาท้องถิ่นมาพัฒนาการเกษตรให้มีการพัฒนา

ทางเศรษฐกิจ ต่อมาพัฒนาชีวิตและคุณภาพประชาชนจะพัฒนาตาม

- สภาพภูมิศาสตร์โดยรวมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางการเกษตร และเหมาะสมแก่การผลิตทางด้านการเกษตร

- บริบทพื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนสามจังหวัดภาคใต้มาจากการเกษตรหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตร

- มีโอกาสที่ได้เปรียบเพราะเป็นพื้นที่ชายแดน เป็นประตูไปสู่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ซึ่งประเทศเหล่านี้เศรษฐกิจดี โอกาสทางการค้ามีสูง

- ผลผลิตทางด้านการเกษตรตอบสนองการเพิ่มจำนวนของประชากรเพราะเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ

2. การพัฒนาภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรให้เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นทั้งความเป็นไปได้และปัญหาหรือโอกาสที่เป็นไปได้
ความเป็นไปได้ ภายใต้บริบทต่อไปนี้

- การขยายตัวของภาคส่วนราชการแสดงถึงการพัฒนาและการเติบโต

- นโยบายหนึ่งจังหวัดหนึ่งมหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียต้องการเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเกษตร
- สามารถขับเคลื่อนศาสตร์เฉพาะทางได้
- ผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการให้กับท้องถิ่น เพราะมีความสอดคล้องกับบริบทและพื้นฐานของประชาชนในท้องถิ่นสามจังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส)
- มหาวิทยาลัยกลุ่มเดียวกันคือ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้พัฒนาเป็นคณะเกษตรแล้ว
- ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านการเกษตร
- หากมหาวิทยาลัยออกนอกกรอบไม่อยู่ในกำกับของรัฐบาล การบริหารและแยกโครงสร้างหน่วยงานทำได้คล่องตัว
- มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) อยู่ในพื้นที่ เป็นโอกาสที่ดีหากมียุทธศาสตร์สอดคล้องกัน
- การขยายโครงสร้างภายใต้ความไม่พร้อม แต่อาศัยเครือข่ายช่วยสนับสนุนสามารถทำได้ และไม่ต้องรอยื่นมือขอตามความต้องการ (การทำงานเชิงรุก)
- ความพร้อมของพื้นที่ที่วิทยาเขตแม่ลาน จังหวัดปัตตานี สามารถพัฒนาเป็นคณะได้
- จำนวนบุคลากร อาจารย์และนักวิทยาศาสตร์ 14 คน สามารถยกระดับเป็นคณะได้
- หากเป็นคณะสามารถกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ในการผลิตบัณฑิตได้
- การขยายหลักสูตรสู่ระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและเอก)
- การนำเข้าสินค้าที่เป็นผลผลิตจากการเกษตรของพื้นที่สามจังหวัดในปัจจุบัน เช่น ทุเรียน ฝรั่ง ผลไม้ ฯลฯ ทำให้เห็นว่า การเกษตรควรส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้ภาคการเกษตร ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่สร้างผลผลิตด้านอาหาร ผลิตอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของคนในพื้นที่
- *ความเป็นไปไม่ได้* ภายใต้บริบทต่อไปนี้
 - บัณฑิตที่ผลิตออกสู่สังคมจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบันไม่สามารถเป็นต้นแบบให้กับสังคมได้ (การประสบความสำเร็จทางด้านการเกษตรของบัณฑิต) หรือไม่เป็นที่ประจักษ์ของสังคม
 - ประชาชนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเกษตร
 - ปัจจุบันเยาวชนไม่สนใจการทำการเกษตร
 - มหาวิทยาลัยอยู่ในการกำกับของรัฐบาล
 - การขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ
 - ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ
 - ไม่ได้กำหนดโครงสร้าง หรือ แผนการขยายหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษาในราชกิจจานุเบกษา
- เอกสารสิทธิพื้นที่อำเภอแม่ลานไม่ได้เป็นของมหาวิทยาลัย

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมเชิงปริมาณจะเห็นได้ว่า พิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับในสาขาเกษตร จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาที่เรียนสาขาเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 2) ผู้ปกครองนักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 3) ประชาชนที่ประกอบอาชีพอิสระทางการเกษตร 4) ผู้ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และ 5) ศิษย์เก่าสาขาเกษตรและสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่มนี้ จะสามารถมองสภาพการณ์ทางการเกษตรได้กว้างและลึก

ทิศทางการจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อตอบสนองการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ 2) ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ 3) ด้านการเกษตรกับวิถีชีวิตประชาชน และ 4) ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วย โดยมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 90.00 มีเพียงบางประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยซึ่งมีอัตราต่ำกว่าร้อยละ 90.00 แต่สูงกว่าร้อยละ 80.00

เกี่ยวกับทางด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ คณะกรรมการธิการความมั่นคงแห่งรัฐสภาผู้แทนราษฎร (2553) ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า จังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาสมีพื้นที่รวมกันจำนวน 6.84 ล้านไร่ มีภูมิประเทศ 2 ลักษณะ คือ พื้นที่ป่าเขา อย่างเช่น เทือกเขาสันกะลาคีรี เป็นภูเขาสูงสลับกับเตี้ย ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำหลายสาย เช่น แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา แม่น้ำตากใบ และ แม่น้ำสุไหงโกกลก โดยมีที่ราบลุ่มบริเวณเชิงเขาที่เหมาะสมแก่การทำสวนและทำนา อีกลักษณะเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย มีที่ราบบริเวณชายฝั่งเหมาะสมแก่การท่องเที่ยวและการประมง

ส่วนทางด้านเศรษฐกิจ พบข้อมูลที่สอดคล้องกับการวิจัย ที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ด้วย เพราะว่า ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ ปี พ.ศ. 2556 การค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ด้านจังหวัดยะลา มีมูลค่าการค้ารวม 381.85 ล้านบาท สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ น้ำยางข้น ยางผสมสำเร็จ ยางแท่ง และ ไม้ยางพาราแปรรูป (yala.mots.go.th, ม.ป.ป.) ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ประมง ยางพารา และไม้ผล (www2.pattani.go.th, ม.ป.ป.) เศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาสขึ้นอยู่กับผลิตผลทางการเกษตรเป็นสำคัญ อาชีพหลัก คือ การทำสวนยางพารา การทำสวนผลไม้ต่าง ๆ การปศุสัตว์ (การเลี้ยงสัตว์) และการประมง (www2.narathiwat.go.th, ม.ป.ป.)

จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่า การเกษตรเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาชน สอดคล้องกับคำกล่าวของ Borlang (1970) ผู้ได้รับสมญานามว่าเป็นบิดาแห่งปฏวัติเขียว ได้กล่าวไว้ว่า “หากโลกนี้ปราศจากอาหาร อารยะธรรมของมนุษย์ก็ไม่มีโอกาสได้พัฒนา มนุษย์ก็ไม่มี

โอกาสที่จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกและพัฒนาความเจริญก้าวหน้าได้จนถึงทุกวันนี้” นอกจากนั้นมนุษย์หรือประชาชนในชุมชนพึ่งพาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์มาผลิตเป็นเครื่องนุ่งห่ม เช่น จังหวัดสงขลาผลิตผ้าทอเกาะยอ โดยการใช้ฝ้ายที่ปลูกขึ้นเองเป็นเส้นใยสำหรับใช้ทอและย้อมผ้าเอง โดยการใช้สีจากธรรมชาติ (สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย, 2013) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ชุมชนบ้านห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย ใช้ขนแกะมาผลิตผ้าทอ www.oknation.net, (2555) อีกทั้งมนุษย์พึ่งพาสมุนไพรเพื่อรักษาโรคจากพืชและสัตว์

ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรกรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ผู้ตอบเห็นด้วยสูงกว่าร้อยละ 90 ทุกประเด็น (ตารางที่ 4.8) ได้แก่ 1) การเป็นคณะเกษตรกรสามารถขับเคลื่อนการศึกษาเกษตรเพื่อตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น 2) การเป็นคณะเกษตรกรสามารถพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เกษตรที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต 3) การเป็นคณะเกษตรกรมีเอกภาพในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตทางสาขาเกษตรตามเป้าประสงค์ 4) การเป็นคณะเกษตรกรทำให้เกิดเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานหรือการขับเคลื่อนองค์กรเฉพาะทาง 5) การเป็นคณะเกษตรกรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 6) การเป็นคณะเกษตรกรสามารถพัฒนาความพร้อมหรือขยายห้องปฏิบัติการเฉพาะทางเพื่อสนับสนุนการศึกษา การวิจัยและการบริการวิชาการทางเกษตรเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้ 7) การเป็นคณะเกษตรกรสามารถขยายกรอบอัตรากำลังบุคลากรเฉพาะด้านการเกษตรในสาขาต่าง ๆ เป็นกำลังเสริมสำคัญในการพัฒนาการเกษตรภาคท้องถิ่น 8) การเป็นคณะเกษตรกรมีระบบควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงานการผลิตบัณฑิตทางด้านการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น 9) การเป็นคณะเกษตรกรสามารถกำหนดทิศทางหรือวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองชุมชนท้องถิ่นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และ 10) การเป็นคณะเกษตรกรสนับสนุนความยั่งยืนของภาคส่วนการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่น ในขณะที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2555) ได้ประกาศเกี่ยวกับการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาการจัดตั้ง “ส่วนงานภายใน” จากความพร้อมความเหมาะสมของส่วนงานภายในที่จะจัดตั้ง ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ คือ เหตุผลความจำเป็น พันธกิจ วัตถุประสงค์ การจัดองค์กร ระบบการบริหารงานบุคคล เป้าหมายผลผลิต การควบคุมมาตรฐานและคุณภาพในการดำเนินงาน แหล่งที่มาของรายได้ ระบบการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพย์สิน การกำกับตรวจสอบ และแผนการดำเนินงาน

ผลการศึกษาระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกรพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินร้อยละ 80 (ตารางที่ 4.9) มีระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกร ในระดับความต้องการมากและมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้ตอบหรือกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาเกษตรหรือภาคการเกษตร (stakeholder)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางความจำเป็นในการจัดตั้งคณะเกษตรกรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลากับระดับความต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกร 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ 2) ด้านเศรษฐกิจภาคใต้ 3) ด้านการเกษตรกับวิถี

ชีวิตประชาชน และ 4) ด้านการจัดตั้งคณะเกษตรกรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์รายประเด็นแต่ละด้านส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 4 ด้านจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาจัดตั้งคณะเกษตรกรเพราะ การมีความเกี่ยวข้องกับบริบทด้านต่าง ๆ ทั้งภูมิศาสตร์กายภาพและชีวภาพ เศรษฐกิจภาคใต้ วิถีชีวิตประชาชน และการจัดตั้งคณะเกษตรกรในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

5.2.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

อาชีพการเกษตรมีความสำคัญในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส เพราะว่า

- ประชาชน ชุมชนหรือสังคมพื้นฐานเดิมมาจากการเกษตร
- สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มาจากเกษตรได้
- การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรทำให้เกษตรกรอยู่ดีกินดีได้
- ในพื้นที่หรือท้องถิ่นยังมีปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตร
- สามารถเอาปราชญ์การศึกษาหรือพัฒนาท้องถิ่นมาพัฒนาการเกษตรให้มีการพัฒนา

ทางเศรษฐกิจ ต่อมาพัฒนาชีวิตและคุณภาพประชาชนจะพัฒนาตาม

- สภาพภูมิศาสตร์โดยรวมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางการเกษตร และเหมาะสมแก่การผลิตทางการเกษตร
- บริบทพื้นฐานทางวัฒนธรรมของคนสามจังหวัดภาคใต้มาจากการเกษตรหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตร
- มีโอกาสที่ได้เปรียบเพราะเป็นพื้นที่ชายแดน เป็นประตูไปสู่ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ซึ่งประเทศเหล่านี้เศรษฐกิจดี โอกาสทางการค้ามีสูง
- ผลผลิตทางการเกษตรตอบสนองการเพิ่มจำนวนของประชากรเพราะเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ

เหตุผลข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลของ คณะกรรมาธิการความมั่นคงแห่งรัฐ สภาผู้แทนราษฎร (2553) กล่าวว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับผลิตภาคการเกษตรเป็นหลัก พื้นที่ของสามจังหวัด ร้อยละ 72 เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา ร้อยละ 14 เป็นพื้นที่ทำนาข้าว และ ร้อยละ 14 เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล

ความเป็นไปได้ในการพัฒนาภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรให้เป็นหน่วยงานระดับคณะของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เนื่องจาก

- การขยายตัวของภาคส่วนราชการแสดงถึงการพัฒนาและการเติบโต
- นโยบายหนึ่งจังหวัดหนึ่งมหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียต้องการเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการเกษตร
- สามารถขับเคลื่อนศาสตร์เฉพาะทางได้
- ผลิตบัณฑิตและบริการวิชาการให้กับท้องถิ่น เพราะมีความสอดคล้องกับบริบทและพื้นฐานของประชาชนในท้องถิ่นสามจังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส)

- มหาวิทยาลัยกลุ่มเดียวกันคือ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้พัฒนาเป็นคณะเกษตรแล้ว

- ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านการเกษตร

- หากมหาวิทยาลัยออกนอกกรอบไม่อยู่ในกำกับของรัฐบาล การบริหารและแยกโครงสร้างหน่วยงานทำได้คล่องตัว

- มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) อยู่ในพื้นที่เป็นโอกาสที่ดีหากมียุทธศาสตร์สอดคล้องกัน

- การขยายโครงสร้างภายใต้ความไม่พร้อม แต่อาศัยเครือข่ายช่วยสนับสนุนสามารถทำได้ และไม่ต้องรอยื่นมือขอตามความต้องการ (การทำงานเชิงรุก)

- ความพร้อมของพื้นที่ที่วิทยาเขตแม่ลาน จังหวัดปัตตานี สามารถพัฒนาเป็นคณะได้

- จำนวนบุคลากร อาจารย์และนักวิทยาศาสตร์ 14 คน สามารถยกระดับเป็นคณะได้

- หากเป็นคณะสามารถกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ในการผลิตบัณฑิตได้

- การขยายหลักสูตรสู่ระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและเอก)

- การนำเข้าสินค้าที่เป็นผลผลิตจากการเกษตรของพื้นที่สามจังหวัดในปัจจุบัน เช่น ทุเรียน ฝรั่ง ผลไม้ ฯลฯ ทำให้เห็นว่า การเกษตรควรส่งเสริมและพัฒนา เพื่อให้ภาคการเกษตร ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่สร้างผลผลิตด้านอาหาร ผลิตอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของคนในพื้นที่

การจัดตั้งคณะเกษตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นไปไม่ได้หรือเป็นไปได้ยาก อาจเนื่องมาจาก

- บัณฑิตที่ผลิตออกสู่สังคมจากอดีตจนกระทั่งปัจจุบันไม่สามารถเป็นต้นแบบให้กับสังคมได้ (การประสบความสำเร็จทางด้านการเกษตรของบัณฑิต) หรือไม่เป็นที่ประจักษ์ของสังคม

- ประชาชนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเกษตร

- ปัจจุบันเยาวชนไม่สนใจการทำการเกษตร

- มหาวิทยาลัยอยู่ในการกำกับของรัฐบาล

- การขาดงบประมาณในการบริหารจัดการ

- ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ

- ไม่ได้กำหนดโครงสร้าง หรือ แผนการขยายหน่วยงานภายในสถาบันอุดมศึกษาในราช

กิจจานุเบกษา

- เอกสารสิทธิพื้นที่อำเภอแม่ลานไม่ได้เป็นของมหาวิทยาลัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 จากผลการศึกษาพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส การเกษตรยังมีความสำคัญและจำเป็นเพราะโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยรวมขึ้นอยู่กับภาคการเกษตร ดังนั้นหากสถาบันอุดมศึกษาอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ให้ความสำคัญกับการเกษตร พัฒนาระดับหน่วยงาน อาจเป็นอีกแนวทางที่จะตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่นได้

5.3.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสามารถขยายหรือจัดตั้งหน่วยงานระดับคณะได้ 2 แนวทางคือการตั้งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงในราชกิจจานุเบกษา และการจัดตั้งเป็นส่วนงานภายใน (คณะ) ที่ดำเนินงานจากรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาในราชกิจจานุเบกษา

5.3.3 ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรอาจมีความจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

5.3.4 ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตรอาจพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อพัฒนาประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.5 การพัฒนาภาควิชาสู่หน่วยงานระดับคณะอาจทำได้โดยการใช้เครื่องมือในการทำงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2555 [Online], เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/hecommission/doc/law/ohec%20law/2555%20inside%20division.pdf> [2014, January 20].
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). รายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไขเชิงรุก. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชวนชัย เชื้อสาธุน. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารคณะที่ไม่มีภาควิชา. อุบลราชธานี: สำนักวิจัยสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นัฐพงศ์ ส่งเนียม. (2556). ทฤษฎีและแนวคิดการพัฒนา [Online], เข้าถึงได้จาก http://www.siam2dev.com/E_Learning/OOAD/Lec05_Requirement_Analysis_v2013_PDF.pdf [2014, January 20].
- นิพนธ์ คันทะเสวี. (2525). มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงเรียนเนติศึกษา.
- ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2555 [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/hecommission/doc/law/ohec%20law/2555%20inside%20division.pdf> [2014, January 20].
- รวีวรรณ ขำพล. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้. วารสารกึ่งวิชาการ. ปีที่ 33 (3): 79-82.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). พระราชบัญญัติ การบริหารส่วนงานภายในสถาบันอุดมศึกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 61 ก, 27 กันยายน 2550: 5-7.
- วิไลวัลย์ อินทรไชยมาศ. (2556). สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาในสามจังหวัดชายแดนใต้. วารสารสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา. ปีที่ 1 (1): 1-5.
- ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร. (2557). ประชากรภาคเกษตร [Online], เข้าถึงได้จาก <http://www.agriinfo.doae.go.th/> [2014, January 19].
- สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย. (2013). ผ้าเกาะยอ [online]. Source: <http://www.Thaiweaving.org/Information-Ordinary-detail.aspx?id=IO-000023> (September 22, 2014).
- Borlang, N.B. (1970). The Green Revolution, Peace and Humanity. Lecture on the Occasion of the Award of the Nobel Peace Prize for 1970, Oslo, Norway, December 11, 1970.

- edu.npru.ac.th. (2014). การบริหารงานคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. [online]. เข้าถึงได้จาก: http://edu.npru.ac.th/about_us/organization.html [2014, สิงหาคม 31].
- Johan Galtung. (2006). *A Structural Theory of Imperialism*, Cite by JSORT [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.jstor.org/> [2014, January 19].
- library2. parliament. go.Th. (2014). โครงสร้างการบริหารงาน. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://library2.parliament.go.th/library/struc.html> [2014, สิงหาคม 26].
- Oxford University. (2014). **Definition of necessity in English** [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/necessity> [2014, January 18].
- planning. pn. psu.ac.th. (2014). การเสนอโครงการของจัดตั้งหน่วยงานใหม่. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://planning.pn.psu.ac.th/information/doc/123.1-2-2.pdf> [2014, สิงหาคม 26].
- www.agri.Cmu.ac.th. (2014). คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.agri.Cmu.ac.th/organize/index.asp> [2014, สิงหาคม 26].
- web.agri.cmu.ac.th. (2556). สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. [online]. เข้าถึงได้จาก: http://web.agri.cmu.ac.th/qa/saronline/index.php/fac_panels/fac_intro_result [2014, สิงหาคม 26].
- www.acfs.go.th. (2014). สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.acfs.go.th/structure.php> [2014, สิงหาคม 26].
- www.ex-mba.buu.ac.th. (2014). ทฤษฎีความต้องการของ Maslow. [online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.ex-mba.buu.ac.th/research/Bkk/Ex-23-Bkk/51721286/05_ch2.pdf [2014, สิงหาคม 26].
- www.oknation.net. (2555). OTOP MIDYEAR 2012 สู่ประชาคม อาเซียน [online]. Source: http://www.oknation.net/blog/home/user_data/file_data/201208/20/574924a29.jpg (2557, กันยายน 22).
- <http://obwan.kazekim.com>. (2013). ทฤษฎีอีอาร์จีของแอลเดอเฟอร์. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://obwan.kazekim.com/?project=alderfer-erg-theory> [2013, เมษายน 17].
- www2.pattani.go.th. (ม.ป.ป). จังหวัดปัตตานี. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www2.pattani.go.th/webptn/> (2557, กันยายน 22).
- www2.narathiwat.go.th. (ม.ป.ป). สภาพทั่วไป. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www2.Narathiwat.go.th/narathiwat/nara/2552/chapter1%20general.pdf>
- www.novabizz.com. (2014). ทฤษฎีความต้องการ. [online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Need_Theories.htm [2014, สิงหาคม 26].
- yala.mots.go.th. (ม.ป.ป). ข้อมูลจังหวัดยะลา. [online]. เข้าถึงได้จาก: <http://yala.mots.go.th/index.php?lay=show&ac=article&Ntype=1> (2557, กันยายน 22).